

Suvestinė redakcija nuo 2013-10-04 iki 2014-07-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [68-2532](#), i. k. 1062055ISAK000VA-55

Nauja redakcija nuo 2007-07-18:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin. 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**Į S A K Y M A S
DĖL ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2006 m. birželio 9 d. Nr. VA-55
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. 110 (Žin., 1997, Nr. [87-2212](#); 2004, Nr. 82-2966) 18.11 punktu ir siekdamas užtikrinti sklandų Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (Žin., 1992, Nr. [21-612](#)) 11 straipsnio bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 „Dėl žemės mokesčio“ (Žin., 1993, Nr. [35-804](#)) 1.4 punkto nuostatų įgyvendinimą:

1. T v i r t i n u pridedamas:

1.1. Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės);

1.2. Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos KIT703 formą (toliau – KTT703 forma).

2. P a v e d u :

2.1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Informacinių technologijų departamentui užtikrinti, kad iki 2007 m. spalio 1 d. būtų parengta ir įdiegta šiuo įsakymu patvirtintose taisyklėse nustatytų žemės mokesčio mokėtojų identifikavimo, mokesčio apskaičiavimo ir deklaracijų suformavimo bei įteikimo žemės mokesčio mokėtojams nuostatų įgyvendinimo programinė įranga;

2.2. VMI prie FM Informacinių technologijų departamento Duomenų valdymo skyriui įtraukti KIT703 formą į Mokesčių administravimo dokumentų formų registrą.

3. Nustatau, kad šio įsakymo vykdymą kontroliuoja VMI prie FM viršininko pavaduotojai pagal kompetenciją ir apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų viršininkai.

VIRŠININKAS

MODESTAS KASELIAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko

2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. VA-55
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko

2013 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. VA-57
redakcija)

ŽEMĖS MOKESČIO ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės mokesčio administravimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato žemės mokesčio mokėtojų nustatymo, žemės mokesčio lengvatų taikymo, žemės mokesčio lengvatoms taikyti reikalingų duomenų surinkimo, Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) duomenų gavimo ir atnaujinimo, žemės mokesčio apskaičiavimo, Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos KIT703 formos (toliau – deklaracija) bei Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos duomenų tikslinimo KIT716 formos (toliau – tikslinimo forma) užpildymo, tikslinimo, įteikimo mokesčių mokėtojams tvarką.

2. Šios taisyklės parengtos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymu (Žin., 1992, Nr. [21-612](#); 2011, Nr. [163-7743](#); toliau – ŽMĮ).

3. Taisyklių nuostatos taikomos, administruojant 2013 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių žemės mokestį.

II. ŽEMĖS MOKESČIO MOKĖTOJŲ NUSTATYMAS

4. Žemės mokesčio mokėtojai yra tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys, kurie turi žemės privačios nuosavybės teisėmis.

5. Miško žemė ir žemės ūkio paskirties žemė, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, jei ši miško žemė įregistruota NTR (kadastriniuose rodikliuose), nelaikoma žemės mokesčio objektu.

6. Žemės mokesčio mokėtojai nustatomi pagal tai, kada atsiranda nuosavybės teisės į žemės sklypą:

6.1. žemės sklypo pirkimo atveju – nuo žemės perdavimo pirkėjui momento, kuris turi būti įformintas pardavėjo ir pirkėjo pasirašytu priėmimo–perdavimo aktu arba kitokiu perleidimo sutartyje nurodytu dokumentu;

6.2. mainų būdu įsigijus žemės sklypą – nuo žemės perdavimo pirkėjui momento;

6.3. dovanojimo būdu įsigijus žemės sklypą – nuo žemės sklypo perdavimo momento, kuris nustatomas notarinės formos dovanojimo sutartyje;

6.4. nuosavybės teisės į žemę atkūrimo atveju – nuo žemės grąžinimo natūra arba perdavimo nuosavybėn neatlygintinai momento, kuris yra Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimo (iki 2010 m. birželio 30 d. – apskrities viršininko sprendimo) dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo diena (Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 (Žin., 1997, Nr. [90-2256](#)), 116 punktas);

6.5. žemės paveldėjimo atveju – nuo palikimo atsiradimo dienos, t. y. nuo žemės palikėjo mirties dienos;

6.6. kitais žemės sklypo įsigijimo atvejais – nuo įstatymuose nustatyto nuosavybės teisės atsiradimo momento.

7. Duomenys apie šių taisyklių 6.1–6.4 ir 6.6 punktuose nurodytus nuosavybės teisių perleidimo–įsigijimo momentus (perleidimo ar įsigijimo datas, žemės sklypo perleidėjus ir įgijėjus) gaunami iš Valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) pateiktų NTR duomenų.

Žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingi duomenys apie šių taisyklių 6.5 punkte nurodytus žemės paveldėjimo atvejus, kai paveldėtojai išduotų paveldėjimo teisės liudijimų neįregistruoja NTR, gaunami iš Registrų centro, kuriam notarai teikia duomenis apie išduotus paveldėjimo teisės liudijimus, kurie įrašomi į NTR. Duomenys apie palikimo priėmimo faktus (palikimą palikusio asmens kodas, palikimo priėmimo data, palikimą priėmusio asmens duomenys (asmens kodas, vardas, pavardė, gyvenamoji vieta) gaunami iš Centrinės hipotekos įstaigoje esančio Testamentų registro. Duomenys apie gyventojų mirties dieną nustatomi, naudojantis Gyventojų registro (toliau – GR) duomenimis.

8. Žemės mokesį turi mokėti asmuo, buvęs žemės savininku (t. y. įgijęs nuosavybės teises į žemės sklypą) mokesčio laikotarpio birželio 30 dieną. Todėl asmuo, nuosavybės teises į žemės sklypą įgijęs iki kalendorinių metų birželio 30 dienos, žemės mokesčio mokėtoju tampa tais pačiais kalendoriniais metais, o kai nuosavybės teises į žemės sklypą įgyja nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos, tai žemės mokesčio mokėtoju jis tampa kitais kalendoriniais metais.

9. Jei palikėjas mirė nesumokėjęs žemės mokesčio, tai nesumokėtą mokesį turi sumokėti palikimą priėmęs įpėdinis.

10. Jei privačios žemės savininkas iki kalendorinių metų birželio 30 dienos perleido savo žemės sklypą, tai jis tais kalendoriniais metais jau nebelaikomas perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtoju. Jei žemės savininkas perleido savo žemės sklypą nuo kalendorinių metų liepos 1 d., tai jis tais kalendoriniais metais dar yra perleisto sklypo žemės mokesčio mokėtojas.

11. Kai buvęs privataus žemės sklypo savininkas išregistruoja perleisto sklypo nuosavybės teises iš NTR ir yra pasirašęs to sklypo priėmimo–perdavimo aktą arba kitoki perleidimo sutartyje nurodytą dokumentą:

11.1. iki kalendorinių metų birželio 30 dienos – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas nelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais. Tokiu atveju žemės mokesčio mokėtoju laikomas naujasis sklypo savininkas,

11.2. nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos – tai išregistravęs nuosavybės teises buvęs sklypo savininkas tebelaikomas žemės mokesčio mokėtoju tais kalendoriniais metais.

12. Privačios žemės savininkai gali būti:

12.1. Lietuvos Respublikos piliečiai,

12.2. juridiniai asmenys, įregistruoti Juridinių asmenų registre (toliau – JAR),

12.3. užsienio šalių subjektai, atitinkantys Europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, nustatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstituciniame įstatyme (Žin., 1996, Nr. [64-1503](#); 2003, Nr. 34-1418), privačios nuosavybės teise įsigiję ne žemės ūkio ir ne miško ūkio paskirties sklypus. Užsienio šalių subjektai, kuriems Lietuvoje gali būti leidžiama nuosavybės teise įsigyti žemę, yra:

12.3.1. užsieniečiai – užsienio valstybių piliečiai ir užsienio valstybių nuolatiniai gyventojai, taip pat Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai, neturintys Lietuvos Respublikos pilietybės,

12.3.2. užsienio juridiniai asmenys – užsienio valstybėje įsteigtos įmonės, įstaigos ar organizacijos, kurios gali savo vardu įsigyti ir turėti teisių bei pareigų, būti ieškovai ar atsakovai teismuose,

12.3.3. kitos užsienio organizacijos – užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisnumą pagal tų valstybių įstatymus,

12.4. užsienio valstybių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos.

13. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teisę į įgytą žemės sklypą įregistravo NTR, žemės mokestis skaičiuojamas pagal iki kiekvienų kalendorinių metų birželio 30 dienos įvykusius nuosavybės teisių perleidimus–įsigijimus (pasirašytus žemės sklypo priėmimo–pardavimo aktus ar kitokius nuosavybės perleidimo sutartyse nurodytus dokumentus), kuriuos Registrų centras pagal sudarytą duomenų teikimo sutartį (toliau – duomenų sutartį) iki kiekvienų kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos teikia Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM).

14. Žemės savininkams – žemės mokesčio mokėtojams, kurie nuosavybės teisių į įsigytus žemės sklypus teisiškai neįregistruoja NTR, žemės mokestis skaičiuojamas pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis apie iki kalendorinių metų birželio 30 dienos patvirtintus nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą (žemę) perleidimo sandorius, kuriuos Registrų centras pateikia VMI prie FM:

14.1. jei pateiktuose duomenyse apie patvirtintus žemės sklypo pirkimo–pardavimo ar kitokius perleidimo sandorius notari yra pažymėję, jog pasirašytas žemės sklypo priėmimo–pardavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas, tai žemės mokestis yra skaičiuojamas naujam žemės savininkui,

14.2. jei pateiktuose duomenyse apie patvirtintus žemės sklypo pirkimo–pardavimo ar kitokius perleidimo sandorius notari nėra pažymėję, jog pasirašytas žemės sklypo priėmimo–pardavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas, tai žemės mokestis skaičiuojamas žemės savininkui, kurio vardu NTR tebėra įregistruotos nuosavybės teisės į žemės sklypą.

15. Žemės mokesčiui apskaičiuoti naudojami NTR duomenys: žemės savininkų vardai, pavardės ar pavadinimai, identifikaciniai numeriai (asmens kodai ar kodai), sklypų buvimo vietos savivaldybės kodai, teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikaciniai numeriai, jų įsigijimo–perleidimo datos ir įsigijimo būdai, žemės sklypų adresai, sklypų (sklypo dalies) bendrieji (be miško žemės) plotai, tų sklypų (sklypo dalies), be miško, mokestinė vertė, taip pat neapmokestinamieji plotai (jei NTR yra nurodyti tokie duomenys), apleistų žemės ūkio naudmenų plotai bei žemės sklypų paskirtys (įskaitant ir naudojimo būdus bei pobūdžius).

16. Mokesčių administratorius NTR pateiktus birželio 30 dienos duomenis pradeda tvarkyti po rugsėjo 1 dienos. Pradedant formuoti deklaracijas, turi būti atsižvelgiama ir į gautus iki kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos NTR duomenų pasikeitimus apie birželio 30 dienos NTR duomenis, pagal kuriuos turi būti apskaičiuojamas kalendorinių metų žemės mokestis. Po kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos NTR pateikti duomenų pasikeitimai apie pateiktuosius birželio 30 dienos duomenis įvertinami kitais metais.

17. Mokesčio mokėtojui žemės mokesčio deklaracija siunčiama mokesčio mokėtojo nurodytu deklaracijos siuntimo adresu (tokį adresą mokesčio mokėtojas gali nurodyti pateikdamas prašymą dėl deklaracijos siuntimo adresu) arba jo paskiausios gyvenamosios (buveinės) vietos adresu. Deklaracija siunčiama deklaracijos formavimo metu nustatytu:

17.1. deklaracijos siuntimo adresu, jei mokesčio mokėtojas yra pateikęs Prašymą dėl deklaracijos siuntimo adresu ir šis adresas užregistruotas vėlesne data nei paskiausios gyvenamosios (buveinės) vietos adresas,

17.2. paskiausios gyvenamosios (buveinės) vietos adresu, jei mokesčio mokėtojas nėra pateikęs Prašymo dėl deklaracijos siuntimo adresu arba šis adresas užregistruotas ankstesne data nei užregistruotas paskiausios gyvenamosios (buveinės) vietos adresas.

18. Mokesčio mokėtojų paskiausia gyvenamoji (buveinės) vieta laikoma:

18.1. paskiausiai į Mokesčių mokėtojų registrą (toliau – MMR) įrašytas mokesčio mokėtojo (ties gyventojas, ties juridinio asmens) adresas,

18.2. paskiausiai GR įrašytas adresas, jei MMR nėra galiojančių gyventojas adreso duomenų,

18.3. didžiausios vertės sklypo adresas, jei galiojančio mokesčio mokėtojo adreso duomenų nėra nei MMR, nei GR.

19. Jei mokesčio mokėtojai turi žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, tai deklaracija formuojama vienam iš bendraturčių (dažniausiai pirmajam įrašytam NTR Centrinio duomenų banko išrašė) ir siunčiama jo paskiausios gyvenamosios vietos adresu. Žemės savininkai, sklypą turintys bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, laikomi lygiaverčiais savininkais.

Jei mokesčio mokėtojai turi žemės sklypą (sklypus) bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis, tai deklaracija formuojama atskirai kiekvienam savininkui. Mokestis skaičiuojamas proporcingai įsigytoms dalims.

20. Jei Registrų centro pateiktų NTR žemės sklypų duomenų negalima priskirti jokiam mokesčio mokėtojui (pateiktuose NTR duomenyse nenurodyti žemės savininkų asmens kodai (identifikaciniai kodai) arba mokesčio mokėtojas gyvenamosios (buveinės) vietos Lietuvos Respublikoje neturi ir neturėjo ir kai jo gyvenamosios (buveinės) vietos adresas nei MMR, nei GR (JAR), nei jokiuose kituose registruose nebuvo nurodytas (pvz., užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys), tai tokie asmenys laikomi nenustatytais mokesčio mokėtojais.

21. Kai nustatomas šių taisyklių 20 punkte nurodytas nenustatytas mokesčio mokėtojas, tai mokesčių administratorius (už žemės mokesčio apskaičiavimą atsakingi darbuotojai) tokio asmens duomenis registruoja MMR (pagal to mokėtojo pateiktą prašymą).

III. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATŲ TAIKYMAS

22. ŽMĮ 8 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad žemės mokesčio nemoka:

22.1. užsienio valstybių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos, tarptautinės vyriausybės organizacijos ir jų atstovybės,

22.2. bankrutavusios įmonės (t. y. teismo, o kai bankroto procesas vyksta ne teismo tvarka, tai kreditorių susirinkimo pripažinta bankrutavusia ir dėl to likviduojama įmonė),

22.3. Lietuvos bankas,

22.4. žemės savininkai (tiek fiziniai, tiek ir juridiniai asmenys), kurių mokėtinas mokestis mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) už visus Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise turimus žemės sklypus (pritaikius lengvatas) neviršija 5 litų.

23. ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad žemės mokesčiu neapmokestinama:

23.1. bendro naudojimo kelių užimta žemė, t. y. privatūs bendro naudojimo keliai.

Tik vidaus keliai nuosavybės teise gali priklausyti juridiniams ar fiziniams asmenims. Bendro naudojimo kelias – tai kelias, kuriuo gali naudotis neribotas skaičius asmenų, kuris nustatomas tarnaujančio daikto kelio servitutu (t. y. kelio servitutu nustatoma teisė naudotis pėsčiųjų taku, antžeminėmis transporto priemonėmis skirtu keliu ir taku galvijams varyti).

Mokesčio mokėtojo privačios nuosavybės teise turimame sklype esantis kelias laikomas neapmokestinamu bendro naudojimo keliu, kai jis, kaip sudėtinė žemės sklypo ploto dalis, nurodytas NTR kadastrinių rodiklių duomenyse (dalyje „Nekilnojamieji daiktai“) ir kai tokiam keliui yra nustatytas kelio servitutas (dalyje „Kitos daiktinės teisės“ yra įrašai apie kelio servitutą (tarnaujančio daikto) bei nurodytas jo plotas) neapibrėžtam ratui asmenų,

23.2. mėgėjiško sodo teritorijoje esanti bendrojo naudojimo žemė (NTR duomenyse šiai žemei yra nurodytas Sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypų naudojimo pobūdis),

23.3. pagal ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą fizinių asmenų sklypams savivaldybių tarybų nustatytas neapmokestinamasis sklypo dydis (toliau – ND). ND dydžius, taikomus einamaisiais mokestiniais metais, Savivaldybių tarybos nustato savo sprendimais iki kiekvienų metų rugsėjo 1 dienos. Taikant šią lengvatą, žemės sklypas neapmokestinamas savivaldybių tarybų nustatytu ND, jeigu mokestinio laikotarpio pradžioje (kalendorinių metų sausio 1 dieną) tokios žemės sklypų savininkų (fizinių asmenų) šeimose nėra darbingų asmenų ir jie yra:

23.3.1. asmenys, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis,

23.3.2. sukačę senatvės pensijos amžių,

23.3.3. nepilnamečiai vaikai,

23.4. jei 23.3.1–23.3.3 punktuose nurodytų asmenų (toliau – Remtini savininkai) turimų sklypų plotas yra didesnis nei savivaldybės tarybos nustatytas ND dydis, viršijančioji dalis apmokestinama žemės mokesčiu,

23.5. Remtiniams savininkams ND lengvata taikoma už visą mokestinį laikotarpį (visus kalendorinius metus), jei teisė į šią lengvatą įgyta iki kalendorinių metų birželio 30 dienos (pvz., kai iki kalendorinių metų birželio 30 dienos sukanka senatvės pensijos amžius arba nustatomas 0–40 procentų darbingumo lygis, arba nepilnametis vaikas tampa žemės savininku). Tuo atveju, kai tokia teisė į ND lengvatą įgyta po kalendorinių metų liepos 1 dienos, tai ši lengvata taikoma nuo kito mokestinio laikotarpio (nuo kitų kalendorinių metų),

23.6. jei Remtiniams savininkams, kuriems buvo nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, iki kalendorinių metų birželio 30 d. nustatomas didesnis nei 40 procentų darbingumo lygis arba nepilnamečiai vaikai iki kalendorinių metų birželio 30 d. sukanka 18 metų, tai tokie savininkai tais kalendoriniais metais praranda teisę į ND lengvatą,

23.7. jei Remtiniams savininkams, kuriems buvo nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, didesnis nei 40 procentų darbingumo lygis nustatomas nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos arba nepilnamečiai vaikai sukanka 18 metų nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos, tai tokie savininkai praranda teisę į ND lengvatą kitais kalendoriniais metais,

23.8. Remtiniams savininkams lengvata taikoma tik tada, kai apmokestinamojo laikotarpio pradžioje (t. y. kalendorinių metų sausio mėn. pirmą darbo dieną) jų šeimose nėra darbingų asmenų. Jei Remtinų savininkų šeimos nariai nedarbingi tapo jau prasidėjus apmokestinamajam laikotarpiui (po kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo dienos), tai lengvata Remtiniams savininkams netaikoma,

23.9. nepilnamečio vaiko šeimoje esantys darbingi asmenys nustatomi pagal GR, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Darbingumo nustatymo tarnyba) ir VSDFV duomenis (tikrinant tėvų gimimo datas ir ar tėvams yra nustatytas netekto darbingumo lygis, ar ne),

23.10. Remtinų savininkų šeimose darbingais asmenimis nelaikomi:

23.10.1. nepilnamečiai vaikai iki jiems sukaks 18 metų,

23.10.2. 18 metų sukakę švietimo įstaigų dieninių skyrių moksleiviai ir studentai,

Kai Remtini savininkai, kurių šeimose yra šiame punkte nurodytų šeimos narių, pageidauja naudotis ND lengvata, tai apie tokius šeimos narius jie patys turi pranešti mokesčių administratoriui ir pateikti šių taisyklių 23.11.2 punkte nurodytus tai įrodančius dokumentus,

23.10.3. asmenys (tarp jų ir dirbantys), kuriems pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis ar neįgalumas,

23.10.4. asmenys (tarp jų ir dirbantys), kurie yra sukakę senatvės pensijos amžių, nustatytą Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (šiems asmenims priskiriami ir senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kurie įstatymų nustatyta tvarka negauna senatvės pensijos),

23.11. Remtinų savininkų šeimos narių nedarbingumas nustatomas pagal kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo dienos duomenis:

23.11.1. nepilnamečiai vaikai iki jiems sukaks 18 metų nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas,

23.11.2. 18 metų sukausių švietimo įstaigų dieninių skyrių moksleivių ir studentų statusą patvirtina tokie dokumentai: kalendorinių metų sausio 1 dieną galiojusio dieninio skyriaus moksleivio ar studento pažymėjimo kopija arba pažyma iš bendrojo lavinimo, profesinės ar aukštosios mokyklos,

23.11.3. asmens darbingumo ar neįgalumo lygį, jo priežastį, atsiradimo laiką, terminą ir asmens netekto darbingumo procentus nustato Darbingumo nustatymo tarnyba. Asmenys, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis ar neįgalumas, nustatomi pagal Darbingumo nustatymo tarnybos teikiamus kalendorinių metų sausio mėn. pirmos darbo

dienos duomenis ir pagal kalendorinių metų birželio 30 dienos duomenis, pateiktus iki kiekvienų metų liepos 20 dienos,

23.11.4. senatvės pensijos amžius yra nustatytas Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#)) nuostatose, o šį amžių sukakę asmenys nustatomi pagal GR nurodytas gimimo datas,

23.12. atskira šeima, kuriai taikoma ND lengvata, laikomi sutuoktiniai, asmenys, vieni auginantys vaikus (įvaikius) ir kartu su jais gyvenantys jų vaikai (įvaikiai, posūniai, podukros) iki jiems sukaks 18 metų (nustatoma pagal GR esančius duomenis),

23.13. kai žemės savininkui, turinčiam teisę į ND lengvatą, nuosavybės teise priklauso keli žemės sklypai skirtinguose Lietuvos Respublikos administraciniuose padaliniuose, tai žemės mokesčio lengvata turi būti taikoma, apmokestinant tik vieną žemės sklypą, kuriam apskaičiuota ND lengvatos vertė yra didžiausia (t. y. kurioje savivaldybėje nustatyto ND apskaičiuotas žemės mokestis būtų didžiausias). Šiuo atveju turi būti įvertinta ir pereinamojo laikotarpio (2013–2017 metais) nuostata, jog mokestis už žemės ūkio paskirties žemę (išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemę) neturi viršyti vieno lito už vieną arą (toliau – žemės ūkio paskirties žemės mokesčio ribojimas – neviršyti vieno lito už arą), pavyzdžiui:

Žemės savininkas, pensininkas, nuosavybės teise turi 0,3 ha žemės sklypą Vilniaus mieste, kurio vertė 300000 Lt, ir 5 ha žemės sklypą Vilniaus rajone, kurio mokestinė vertė 50000 Lt. Vilniaus miesto savivaldybės taryba nustatė 0,25 ha ND, o Vilniaus rajono savivaldybės taryba nustatė 3 ha ND. Tarkim, kad Vilniaus m. savivaldybė nustatė 0,3 proc. dydžio tarifą, o Vilniaus raj. savivaldybė – 0,4 proc. dydžio tarifą. Apskaičiavus Vilniaus m. ir Vilniaus rajono savivaldybių tarybų nustatytas ND vertes, gaunasi, kad Vilniaus m. savivaldybės tarybos nustatyto 0,25 ha ND vertė (pritaikius tarifą) – 750 Lt ($0,25/0,3 \times 300000 \times 0,3$ proc.) yra didesnė už Vilniaus rajono savivaldybės tarybos nustatytą 3 ha ND vertę – 120 Lt ($3/5 \times 50000 \times 0,4$ proc.). Žemės mokestis apskaičiuojamas, taikant lengvatą pagal nustatytą didžiausią ND vertę, t. y. lengvata taikoma, apmokestinant Vilniaus mieste turimą žemės sklypą.

23.14. savininkui, nuosavybės teise priklausančioms keli žemės sklypai, esantys vienoje savivaldybės teritorijoje, kuriems nustatytas vienodas ND, laikomi vienu žemės sklypu. Pirmiausia ND lengvata pradedama taikyti tam sklypui, kurio apskaičiuotas 1 aro žemės mokestis būtų didžiausias (įvertinus ir žemės ūkio paskirties žemės mokesčio ribojimą – neviršyti vieno lito už arą), paskui ND lengvata taikoma kitiems sklypams (pagal sklypams apskaičiuotus vieno aro žemės mokesčio dydžius, skaičiuojamus mažėjimo tvarka), pavyzdžiui:

Žemės savininkas, pensininkas, turi 2 sklypus Kauno mieste: 0,15 ha žemės sklypą, kurio mokestinė vertė 30000 Lt, jam nustatytas 0,5 proc. mokesčio tarifas, bei 0,10 ha žemės sklypą, kurio mokestinė vertė 12000 Lt, jam nustatytas 1,5 procentų mokesčio tarifas. Kauno miesto savivaldybės tarybos nustatytas ND – 0,20 ha. Kadangi abu sklypai, kuriems taikomas tas pats ND dydis – 0,20 ha, yra vienos savivaldybės teritorijoje, tai šie sklypai laikomi vienu sklypu (0,25 ha dydžio). Apskaičiuotas 0,15 ha žemės sklypo vieno aro žemės mokestis yra 10 Lt ($30000 \times 0,5$ proc./15), o 0,10 ha žemės sklypo 1 aro žemės mokestis – 18 Lt ($12000 \times 1,5$ proc./10). Vadinasi, lengvata pirmiausia turėtų būti taikoma 0,10 ha sklypui, po to likusi 0,10 ha ND dalis taikoma 0,15 ha žemės sklypui.

23.15. jei gyventojas nuosavybės teise turi žemės sklypą, kurio tam tikra dalis priskirta nenaudojamam (apleistam) žemės plotui, o kita dalis yra naudojama (neapleista) žemė, tai ND

lengvata pirmiausia taikoma tai žemės sklypo ploto daliai, kuriai apskaičiuotas vieno aro žemės mokestis būtų didžiausias,

23.16. kai gyventojas vienos savivaldybės teritorijoje turi kelis sklypus, kuriems nustatyti 2 skirtingi ND, tai laikoma, kad tas savininkas toje savivaldybės teritorijoje turi 2 sklypus. Šiuo atveju ND lengvata taikoma vienam sklypui, kuriam apskaičiuotos ND lengvatos vertė (t. y. žemės mokestis nustatytam ND plotui) yra didžiausia (atitinkamai atvejais įvertinant ir pereinamuoju laikotarpiu (2013–2017 m.) taikomą žemės ūkio paskirties žemės mokesčio ribojimą – neviršyti vieno lito už arą),

23.17. senatvės pensijos amžių sukakusiems sutuoktiniams, turintiems žemės sklypą bendrosios jungtinės nuosavybės teise, žemės mokesčio lengvata taikoma visam sklypui, bet ne sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise turimoms sklypo dalims,

24. ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalyje nustatyti žemės mokesčiu neapmokestinami plotai:

24.1. nacionalinių parkų, regioninių parkų, kraštovaizdžio, kultūrinių, geologinių, geomorfologinių, botaninių, zoologinių, botaninių–zoologinių, hidrografinių ir pedologinių draustinių teritorijų ir jų apsaugos zonų žemė (jei duomenys apie tokios žemės buvimą ir jos plotus yra nurodyti NTR duomenyse, dalyje „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“), **išskyrus** minėtose teritorijose esančias žemės ūkio naudmenas, taip pat užstatytų teritorijų, kelių (nepriskiriamų bendro naudojimo keliui) ir vandenių užimtą žemę (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 4 punktas),

24.2. vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų žemė (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 5 punktas), jei duomenys apie tokios žemės buvimą ir jos plotas yra nurodyti NTR duomenyse, dalyje „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“, t. y. ši lengvata taikoma, jei NTR duomenyse yra nurodyta ne tik vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų žemė, bet yra atskirai nurodyta vandens telkinių apsaugos **juostų žemė bei jos plotas**,

24.3. gamtos paminklų žemė, išskyrus užstatytų teritorijų ir kelių užimtą žemę (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 6 punktas), jei tokia žemė ir jos plotas yra nurodyti NTR duomenyse, dalyje „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“. Tačiau jei šioje žemėje yra kelių plotas (nepriskiriamas bendro naudojimo kelio plotui) bei užstatytos teritorijos plotas, tai jie yra apmokestinami.

Lengvata taikoma, jei NTR duomenyse nurodyta ne tik „Gamtos paminklų apsaugos **zonos**“ žemė bei jos plotas, bet yra atskirai nurodyta gamtos paminklų žemė bei jos plotas,

24.4. į Kultūros vertybių registrą įrašytų archeologinių (išskyrus senamiesčių kultūrinius sluoksnius) ir memorialinių (neveikiančių kapinių ir laidojimo vietų) nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijų žemė, **išskyrus** minėtose teritorijose esančių užstatytų teritorijų, kelių (nepriskiriamų bendro naudojimo keliui) ir vandenių užimtą žemę (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 7 punktas), jei tokia žemė ir jos plotas yra nurodyti NTR duomenyse, dalyse „Juridiniai faktai“ arba „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“,

24.5. į Kultūros vertybių registrą įrašytų istorinių, architektūrinių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijų žemė kaimo vietovėse ir etnografinių kaimų teritorijose esančių etnografinių sodybų žemė (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 8 punktas), jei tokia žemė ir jos plotas yra nurodyti NTR duomenyse, dalyse „Juridiniai faktai“ arba „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“.

25. Duomenys apie šių taisyklių 24.1–24.5 punktuose išvardytus neapmokestinamus plotus gaunami iš NTR, kuriuos pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse 24.1–24.5 punktuose išvardyti neapmokestinami plotai nenurodyti, tačiau mokesčio mokėtojas turi Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos teritorinio žemėtvarkos skyriaus sprendimu (iki 2010 m. birželio 30 d. apskrities administracijos žemėtvarkos skyriaus) išduotą dokumentą apie jo sklype esančius neapmokestinamus plotus, tai šiuos neapmokestinamus plotus mokesčio mokėtojas turi įregistruoti NTR. Registrų centrui pateikus NTR patikslintus duomenis apie mokesčio mokėtojo įregistruotus neapmokestinamus plotus, mokesčių administratorius patikslina deklaracijas.

26. Ūkininkų žemės apmokestinimo lengvatų taikymas (ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 9 punktas):

26.1. Žemės mokesčiu neapmokestinama ūkininko ūkiui steigti įvairiais būdais (pirkimo, mainų, paveldėjimo, nuosavybės atkūrimo, dovanojimo) įgyta žemė tris mokestinius laikotarpius (t. y. tris kalendorinius metus) nuo nuosavybės teisių įgijimo (toliau – ūkininko lengvata),

26.2. ūkininko lengvata taikoma bet kokiais būdais įsigytiems ūkininko ūkiui steigti sklypams, kurie ūkininko ūkio steigimo metu yra įregistruojami Ūkininkų ūkių registre (toliau – ŪŪR). Ši lengvata taikoma tik vieną trejų metų laikotarpį nuo nuosavybės teisių į tokius sklypus įsigijimo. Ūkininko ūkio steigimas laikomas ūkininko ūkio įregistravimas ŪŪR,

26.3. jei ūkininko ūkiui steigti sklypas įsigyjamas ir ūkininko ūkis įsteigiamas iki kalendorinių metų birželio 30 dienos, tai ūkininko lengvata pradedama taikyti nuo tų kalendorinių metų, kuriais toks sklypas buvo įsigytas,

26.4. jei sklypas ūkininko ūkiui steigti įsigyjamas kalendorinių metų liepos 1 dieną ir vėliau, taip pat ir ūkininko ūkis įsteigiamas nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos, tai ūkininko lengvata pradedama taikyti nuo kitų kalendorinių metų,

26.5. jeigu ūkininko ūkis steigiamas vėliau (pvz., praėjus vieneriems metams po nuosavybės teisių į tą žemės sklypą atsiradimo), tai minėta ūkininko lengvata teikiama tik per likusį lengvatos galiojimo laikotarpį nuo ūkininko ūkio įsteigimo (t. y. likusių dvejų metų laikotarpį),

26.6. kai teisė į ūkininko lengvatą baigiasi iki kalendorinių metų birželio 30 dienos, tai ūkininko lengvata tais kalendoriniais metais nebetaikoma (turi būti mokamas visų kalendorinių metų žemės mokestis), jei ūkininko lengvata baigiasi liepos 1 dieną ir vėliau, tai ji taikoma už visus kalendorinius metus (žemės mokestis turi būti mokamas nuo kitų kalendorinių metų),

26.7. jei ūkininko ūkis steigimas, į ŪŪR įregistruojant nuomos, panaudos ar kitais pagrindais naudojamą žemę, tai vėliau nuosavybės teise įsigyta ir į ŪŪR įregistruota žemė nebus laikoma ūkininko ūkiui steigti įgyta žeme, todėl ūkininko lengvata jai nebus taikoma,

26.8. jeigu ūkininko lengvatos taikymo metu ūkininkas papildomai nusiperka žemės ir ją įregistruoja ŪŪR, ūkininko lengvata taikoma tik tai žemei, kuri buvo įgyta privačios nuosavybės teise ir į ŪŪR įregistruota ūkininko ūkio steigimo metu (papildomai nusipirktai žemei ūkininko lengvata netaikoma),

26.9. kai ūkininko ūkio steigimo metu ŪŪR įregistruojama ne tik ūkininko ūkį įregistruojančio asmens vardu privačios nuosavybės teise įsigyta žemė, bet ir jo partnerių ar bendrasavininkų bendrosios jungtinės ar bendrosios dalinės nuosavybės teise įsigyti žemės sklypai, tai minėta ūkininko lengvata taikoma visiems ŪŪR įregistruotiems nuosavybės teise įsigytiems žemės sklypams,

26.10. jei ūkininko lengvata ūkininkui buvo taikyta iki 2013 m. sausio 1 d. (iki naujos redakcijos ŽMĮ įsigaliojimo), tai nuo 2013 m. sausio 1 d. (įsigaliojus naujos redakcijos ŽMĮ) dar kartą tam pačiam ūkininkui ūkininko lengvata netaikoma. Ūkininko lengvata tam pačiam asmeniui taikoma tik vieną kartą,

26.11. ši ūkininko lengvata taikoma ir tuo atveju, kai ūkininkas, kurio žemė yra įregistruota ŪŪR, savo žemę yra išnuomavęs žemės ūkio produkciją gaminantiems juridiniams ar fiziniams asmenims,

26.12. ūkininkams, išregistravusiems ūkininko ūkį (ar atskirą sklypą iš to ūkio) lengvatos galiojimo laikotarpiu, toliau lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) netaikoma:

26.12.1. jei ūkininko ūkis (ar atskiras sklypas) iš ŪŪR išregistruojamas iki kalendorinių metų birželio 30 dienos, tai lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) nebetaikoma visus tuos kalendorinius metus,

26.12.2. jei ūkininko ūkis (ar atskiras sklypas) iš ŪŪR išregistruojamas nuo kalendorinių metų liepos 1 dienos, tai lengvata (ar lengvata tam išregistruotam sklypui) nebetaikoma nuo kitų kalendorinių metų,

26.13. ūkininko lengvata taikoma, apmokestinant nuosavybės teise įsigytą žemės ūkio paskirties žemę bei vandens telkinių žemę, įregistruotą ŪŪR,

26.14. kai ūkininko lengvata pradėta taikyti iki 2012-12-31, tai 2013 m., tęsiant šios lengvatos taikymą, ji taikoma pagal nuo 2013-01-01 įsigaliojusio ŽMĮ nuostatas:

26.14.1. nuo 2013 m. ūkininko ūkiui plėsti ūkininko lengvata nebetaikoma, todėl 2013 m., tęsiant ūkininko lengvatos 3 metų likusio laikotarpio taikymą, ūkininko ūkiui plėsti įgytai žemei (tiek iki 2012-12-31, tiek ir nuo 2013-01-01) ji nebetaikoma, t. y. jei iki 2012-12-31 ši lengvata buvo taikyta ūkininko ūkiui steigti bei plėsti, tai nuo 2013 m., tęsiant ūkininko lengvatos taikymą, ji taikoma tik ūkininko ūkiui steigti įsigytiems sklypams, pavyzdžiui:

Gyventojas 2011 m. vasario mėn. nusipirko 15 ha žemės sklypą. 2011 m. kovo mėn. šį sklypą įregistravo NTR ir įsteigė ūkininko ūkį, ŪŪR įregistruodamas minėtąjį 15 ha sklypą. Šiam ūkininkui 2011 m. buvo pradėta taikyti ūkininko lengvata. Kadangi ši lengvata taikoma tris mokestinius laikotarpius, tai jos taikymas buvo tęsiamas ir toliau, t. y. 2012 m. bei 2013 metais.

2012 m. balandžio mėn. šis ūkininkas nusipirko dar vieną 10 ha žemės sklypą, kurį gegužės mėnesį įregistravo NTR ir ŪŪR. Laikoma, kad šis sklypas pirktas ūkininko ūkiui plėsti, todėl ir jam, kaip ir 2011 m. įsigytam 15 ha sklypui, 2012 m. buvo taikoma ūkininko lengvata.

Tačiau nuo 2013 m., įsigaliojus naujam ŽMĮ, ūkininko lengvata taikoma tik ūkininko ūkiui steigti įgytam sklypui, todėl 2013 m. ūkininko lengvata taikoma tik 15 ha žemės sklypui.

26.14.2. nuo 2013 m. ūkininko lengvata taikoma ūkininko ūkiui steigti bet kokiais būdais įsigytiems žemės sklypams, todėl nuo 2013 m., tęsiant iki 2012-12-31 pradėtą taikyti ūkininko lengvatą, ji taikoma ne tik grąžintai ar pirktai žemei 2013 m., bet ir įsigytai kitais būdais (dovanojimo, paveldėjimo ir pan.), pavyzdžiui:

Gyventojui 2012 m. kovo mėn. padovanojo 5 ha žemės sklypą, o balandžio mėn. jis nusipirko dar 10 ha žemės sklypą. Šis gyventojas gegužės mėn. abu sklypus įregistruoja NTR ir įsteigia ūkininko ūkį (steigimo metu abu sklypus įregistruoja ŪŪR). 2012 m. pradėta taikyti ūkininko ūkio lengvata tik nusipirktam 10 ha žemės sklypui (pagal ŽMĮ nuostatas iki 2012-12-31 ūkininko lengvata buvo taikoma tik grąžintai ir pirktai žemei). Tačiau nuo 2013 m., įsigaliojus naujam ŽMĮ, ūkininko lengvata taikoma bet kokiais būdais ūkininko ūkiui steigti įgytai žemei, todėl 2013 ir 2014 m. ūkininko lengvata turėtų būti taikoma abiem sklypams: 10 ha pirktam sklypui ir 5 ha dovanotam sklypui.

27. Pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita mokesčių mokėtojams sumažinti žemės mokestį arba visai nuo jo atleisti.

Mokesčio mokėtojas dėl žemės mokesčio sumažinimo ar atleidimo nuo jo turi kreiptis į tos savivaldybės tarybą, kurios administruojamoje teritorijoje yra žemės sklypas. Savivaldybių tarybos savo biudžeto sąskaita gali nustatyti tokias lengvatas:

27.1. atleisti nuo žemės mokesčio 100 procentų,

27.2. nustatyti tam tikro dydžio (t. y. mažesnio nei 100 procentų) žemės mokesčio mažinimo procentą. Tokiais atvejais apskaičiuojama žemės mokesčio suma sumažinama nustatytu mokesčio mažinimo procentu,

27.3. nustatyti neapmokestinamąjį dydį (toliau – ND Savivaldybės). Kai mokesčio mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus, kurių

bendras plotas yra didesnis už savivaldybės tarybos pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustatytą ND Savivaldybės, tai, taikant šią žemės mokesčio lengvatą, neapmokestinama tik tokio dydžio žemė, koks yra nustatytas ND Savivaldybės, o šį dydį viršijančioji dalis apmokestinama žemės mokesčiu. Pirmiausia ND Savivaldybės lengvata taikoma tam sklypui, kurio apskaičiuotas 1 aro žemės mokestis būtų didžiausias (įvertinus ir žemės ūkio paskirties žemės mokesčio ribojimą – neviršyti vieno lito už arą), likusioji ND Savivaldybės lengvatos dalis taikoma kitiems sklypams (pagal sklypams apskaičiuotus vieno aro žemės mokesčio dydžius, skaičiuojamus mažėjimo tvarka), pavyzdžiui:

4 vaikus turintis žemės savininkas, gyvenamosios vietos savivaldybėje nuosavybės teise turi 2 žemės ūkio paskirties sklypus: 2,5 ha, kurio mokestinė vertė 25000 Lt ir kuriam nustatytas 1 procento dydžio tarifas, bei 2 ha, kurio vertė 30000 Lt ir nustatytas tarifas – 1,2 procento. Savivaldybės taryba pagal ŽMĮ 8 straipsnį 3 dalį jos teritorijoje gyvenantiems ir 3 bei daugiau vaikų auginantiems žemės savininkams savo biudžeto sąskaita sumažino žemės mokestį, nustatydamą 3 ha dydžio ND Savivaldybės lengvatą. Todėl, apmokestinant šio savininko žemės sklypus, pirmiausia ND Savivaldybės lengvata taikoma tam sklypui, kurio apskaičiuotas 1 aro žemės mokestis būtų didžiausias, o likusi nepanaudota dalis taikoma kitam sklypui. Šiuo atveju 1 aro žemės mokestis būtų didesnis, apmokestinant 2 ha žemės sklypą, kurio 1 aro žemės mokestis yra 0,63 Lt ($30000 \times 0,35 \times 1,2 \text{ proc.}/200$), o 2,5 ha žemės sklypo 1 aro žemės mokestis 0,35 Lt ($25000 \times 0,35 \times 1 \text{ proc.}/250$). Vadinasi, pirmiausia lengvata taikoma 2 ha žemės sklypui, o likusi nepritaikyta 1 ha dalis taikoma 2,5 ha žemės sklypui, t. y. 2 ha žemės sklypas neapmokestinamas, o 2,5 ha žemės sklypo apmokestinama tik 1,5 ha (2,5 ha – 1 ha).

27.4. už savivaldybės teritorijoje esančius žemės sklypus nustatyti minimalią žemės mokesčio sumą (toliau – MMS savivaldybės), nuo kurios sumokėjimo atleidžiami žemės mokesčio mokėtojai, tos savivaldybės teritorijoje turintys žemės sklypus.

28. Žemės savininkui ŽMĮ 8 straipsnyje numatytos lengvatos, išskyrus pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį savivaldybių tarybų savo biudžeto sąskaita nustatytas lengvatas, taikomos už visus kalendorinius metus.

Mokesčio mokėtojui, kuris iki kalendorinių metų birželio 30 dienos įgijo teisę į ŽMĮ 8 straipsnio 1 ir/ar 2 dalyje nustatytas lengvatas, lengvatos taikomos už visą mokestinį laikotarpį (visus kalendorinius metus).

Mokesčio mokėtojui, kuris įgijo teisę į ŽMĮ 8 straipsnio 1 ir/ar 2 dalyje nustatytas lengvatas nuo liepos 1 dienos, lengvatos taikomos nuo kito mokestinio laikotarpio (visus kitus kalendorinius metus).

29. Savivaldybių tarybų priimtas sprendimas dėl žemės mokesčio sumažinimo ar visiško atleidimo nuo žemės mokesčio savo biudžeto sąskaita taikomas pačiame savivaldybės tarybos sprendime nustatyta tvarka. Jei savivaldybių tarybų priimtame sprendime tokios tvarkos nenustatyta, tai lengvatos taikomos bendra tvarka (nurodyta šių taisyklių 28 punkte).

30. Žemės ūkio paskirties žemei (įskaitant sodų žemę) taikomas mokestinės vertės koeficientas – 0,35.

Žemės ūkio paskirties sklype nustatytiems apleistų žemės ūkio naudmenų plotams 0,35 koeficientas netaikomas.

IV. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATŲ TAIKymo EILIŠKUMAS

31. Šių taisyklių III dalyje nurodytos lengvatos, kai žemės savininkas turi teisę į kelias lengvatas, taikomos tokia eilės tvarka:

31.1. pirmiausia taikoma ūkininko lengvata,

31.2. paskui taikoma pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustatyta lengvata, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą atleisti nuo žemės mokesčio žemės savininkus, t. y. taikomas 100 proc. mokesčio mažinimo koeficientas (toliau – 100 proc. MMK),

31.3. paskui taikoma pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustatyta lengvata, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą nustatyti ND Savivaldybės visiems žemės savininkams arba atskiroms savininkų grupėms,

31.4. paskui taikoma lengvata, nustatyta pagal ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą, t. y. asmenų, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, senatvės pensijos amžių sukakusių asmenų ir nepilnamečių vaikų sklypams savivaldybės tarybos nustatytas ND,

31.5. paskui taikoma pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustatyta lengvata, savivaldybės tarybai priėmus sprendimą žemės savininkams sumažinti žemės mokestį atitinkamu procentu (mažesniu nei 100 proc.; toliau – MMK),

31.6. paskui taikoma pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustatyta lengvata – savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta MMS, kuri taikoma, apmokestinant tos savivaldybės teritorijoje turimus žemės sklypus (jeigu mokesčio mokėtojai apskaičiuotas mokėti žemės mokestis už visus tos savivaldybės teritorijoje turimus sklypus yra ne didesnis nei šios savivaldybės nustatyta MMS),

31.7. paskiausiai taikoma ŽMĮ 8 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta 5 litų minimali žemės mokesčio suma tiems mokesčio mokėtojams, kurių apskaičiuota visoje Lietuvos teritorijoje turimų žemės sklypų bendra žemės mokesčio suma yra mažesnė ar lygi 5 litams.

V. ŽEMĖS MOKESČIO LENGVATOMS TAIKYTI REIKALINGŲ DUOMENŲ SURINKIMAS

32. Savivaldybių tarybos pagal ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatas įpareigosios nustatyti einamaisiais mokestiniais metais taikomus ND asmenims, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims bei nepilnamečiams vaikams. Šiuos duomenis savivaldybių tarybos turi pateikti mokesčių administratoriui ne vėliau kaip iki einamojo mokestinio laikotarpio (kalendorinių metų) rugsėjo 1 dienos.

33. Pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalies nuostatas savivaldybių tarybos savo sprendimais savivaldybės biudžeto sąskaita turi teisę mokesčio mokėtojams sumažinti žemės mokestį arba visai nuo jo atleisti. Duomenis apie tokias nustatytas lengvatas savivaldybių tarybos mokesčių administratoriui turėtų pateikti taip pat ne vėliau kaip iki einamojo mokestinio laikotarpio (kalendorinių metų) rugsėjo 1 dienos.

34. Jei savivaldybių tarybų sprendimai apie nustatytas lengvatas mokesčių administratoriui pateikiami po kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos, tai žemės mokesčio mokėtojams tikslinimo forma (kurioje įvertinami po kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos pateikti duomenys ir nurodoma tikslinimo priežastis – pavėluotai pateiktas savivaldybės sprendimas) užpildoma ir teikiama po deklaracijų pateikimo termino, kalendorinių metų lapkričio 1 dienos.

35. Mokesčio mokėtojai, žemės savininkai, turintys teisę į ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytą lengvatą, nustatomi taip:

35.1. žemės savininkai, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis ir apmokestinamojo laikotarpio pradžioje esantys nedarbingi šeimos nariai, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis, ir asmenys, kuriems nustatytas neįgalumo lygis (nedarbingiems nuo vaikystės), nustatomi pagal Darbingumo nustatymo tarnybos pateiktus duomenis,

35.2. žemės savininkai, kuriems sukako senatvės pensijos amžius, ir žemės savininkai, nepilnamečiai vaikai, bei darbingi šeimos nariai (tarp jų ir nepilnamečių vaikų tėvai) nustatomi pagal GR įrašytas gimimo datas.

36. Ūkininko lengvatai taikyti reikalingi tokie duomenys:

36.1. ūkininko ūkio įregistravimo data, ūkį įregistravusio savininko vardas, pavardė, asmens kodas, ūkininko ūkį sudarančių žemės sklypų kadastriniai numeriai (kodo, bloko numeriai), žemės sklypų įregistravimo į ūkininko ūkį datos, į ūkininko ūkį įtrauktų partnerių vardai, pavardės, asmens kodai – gaunami iš valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro pateiktų ŪŪR duomenų,

36.2. į ūkininko ūkį įregistruotų žemės sklypų nuosavybės teisių įsigijimo datos gaunamos iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų.

VI. NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ GAVIMAS IR ATNAUJINIMAS

37. Registrų centras pagal sudarytą duomenų teikimo sutartį VMI prie FM teikia tokius duomenis: nekilnojamojo turto (žemės) savininkų vardus, pavardes ar pavadinimus, jų identifikacinius numerius (asmens kodus ar kodus), teisiškai įregistruotų žemės sklypų identifikacinius numerius, sklypų buvimo vietos savivaldybių kodus, jų įsigijimo ir perleidimo datas (t. y. priėmimo–perdavimo akto, dovanojimo sutarties pasirašymo datas, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimo (iki 2010 m. birželio 30 d. – apskrities viršininko sprendimo) priėmimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo datas), žemės sklypų adresus, sklypų (sklypo dalies) bendrus bei miško plotus, tų sklypų (sklypo dalies) masiniu vertinimo būdu nustatytas mokesťines vertes (be miško vertės) bei atitinkamais atvejais patvirtintas individualiu žemės vertinimu nustatytas vertes, žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingus neapmokestinamus žemės plotus (jei tokie duomenys įregistruoti NTR), žemės sklypų įsigijimo būdus, žemės sklypų paskirtis, naudojimo būdus, pobūdžius, dokumentų tipus, taip pat nuotoliniais kartografavimo metodais nustatytų apleistų žemės sklypų identifikacinius numerius bei apleistos žemės plotus.

38. Žemės mokestis apskaičiuojamas pagal Registrų centro NTR teikiamus šių taisyklių 37 punkte išvardytus kalendorinių metų birželio 30 dienos duomenis (apie apleistą žemę teikiami liepos 1 dienos duomenys). Šiuos duomenis Registrų centras VMI prie FM pateikia iki kiekvienų kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos. Registrų centras pakartotinai kalendorinių metų gruodžio 31 dienos duomenis pateikia metams pasibaigus, iki kitų kalendorinių metų sausio 10 dienos.

39. Kai naujai įgyto (ar paveldėto) žemės sklypo savininkas nuosavybės teisių į tokį sklypą NTR dar neįregistravo, tai įvykę nuosavybės perleidimo (ar paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo) faktai NTR duomenyse žymimi pagal notarų teikiamą Registrų centrui informaciją apie sudarytus nekilnojamojo turto (žemės) nuosavybės teisės perleidimo sandorius (kai yra pasirašytas priėmimo–perdavimo aktas arba kitoks perleidimo sutartyje nurodytas dokumentas) bei apie išduotus paveldėjimo teisės liudijimus.

Šiuos pagal notarų pateiktą informaciją į NTR įrašytus duomenis Registrų centras pateikia VMI prie FM kartu su kitais teikiamais duomenimis.

VII. ŽEMĖS MOKESČIO TARIFŲ TAIKYMAS

40. Nuo 2013 m. žemės mokesčio tarifą nuo 0,01 procento iki 4 procentų žemės mokesťinės vertės nustato kiekviena savivaldybės taryba individualiai. Savivaldybių tarybų nustatyti žemės mokesčio tarifai skelbiami juos nustačiusiose savivaldybėse ir Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) interneto svetainėje.

41. Savivaldybių tarybos konkrečius žemės mokesčio tarifus, galiosiančius tos savivaldybės teritorijoje nuo kito mokesťinio laikotarpio pradžios, turi nustatyti iki einamojo mokesťinio laikotarpio birželio 1 dienos (pvz., nuo 2014 metų įsigaliosiantys žemės mokesčio tarifai turėjo būti nustatyti iki 2013 m. birželio 1 d.).

Jei nuo kito mokesťinio laikotarpio žemės mokesťinė vertė nustatoma, atsižvelgiant į naujai atlikto masinio žemės vertinimo rezultatus, tai kitą mokesťinį laikotarpį galiosiančius

mokestinius tarifus savivaldybių tarybos turi nustatyti iki einamojo mokestinio laikotarpio gruodžio 1 dienos.

42. Jeigu savivaldybės taryba iki einamojo mokestinio laikotarpio birželio 1 dienos nenustato konkrečių kitą mokestinį laikotarpį galiosiančių žemės mokesčio tarifų (atitinkamai atvejais iki einamojo mokestinio laikotarpio gruodžio 1 dienos (t. y. kai žemės mokestinė vertė nuo kito mokestinio laikotarpio nustatoma, atsižvelgiant į naujai atlikto masinio žemės vertinimo rezultatus), tai atitinkamą mokestinį laikotarpį toje savivaldybės teritorijoje taikomas 0,01 procento mokesčio tarifas.

43. Jeigu savivaldybės taryba konkrečius kitą mokestinį laikotarpį galiosiančius žemės mokesčio tarifus nustato arba tikslina nustatytuosius tarifus po einamojo mokestinio laikotarpio birželio 1 dienos (atitinkamai atvejais po einamojo mokestinio laikotarpio gruodžio 1 dienos), tai kitą mokestinį laikotarpį toje savivaldybės teritorijoje po birželio 1 dienos (atitinkamai atvejais po gruodžio 1 dienos) patvirtintieji ar pakeistieji mokesčio tarifai netaikomi. Šiuo atveju taikomas 0,01 procento mokesčio tarifas (jei buvo patvirtintas mokesčio tarifo pakeitimas tik pagal vieną kriterijų, tai 0,01 procento mokesčio tarifas taikomas tik tam vienam kriterijui).

44. Savivaldybės žemės mokesčio tarifus gali nustatyti pagal šiuos kriterijus:

44.1. pagrindinę žemės naudojimo paskirtį,

44.2. žemės sklypo naudojimo būdą ir pobūdį.

44.3. žemės sklypo naudojimą arba nenaudojimą (nenaudojimas – tai žemės netvarkymas taip, jog ji būtų tinkama naudoti pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, arba visiškai jos nenaudojimas). Nenaudojamai žemei priskiriamos nuotoliniais kartografavimo metodais nustatytos apleistos žemės ūkio naudmenos bei pagal savivaldybių tarybų nustatytą Nenaudojamų žemės sklypų nustatymo tvarką (aprašą) nenaudojamiems sklypams priskirti žemės sklypai,

44.4. žemės sklypo dydį,

44.5. mokesčio mokėtojų kategorijas (dydį ar teisinę formą, ar socialinę padėtį),

44.6. žemės sklypo buvimo savivaldybės teritorijoje vietą (pagal strateginio planavimo ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus prioritetus). Tokiam kriterijui priskirtinas tarifų nustatymas pagal savivaldybės teritorijoje nustatytas žemės verčių zonas.

45. Jei savivaldybės taryba pagal pasirinktą kriterijų nustato tarifus, tačiau NTR tokio kriterijaus duomenys nefiksuojami (pvz., pagal savivaldybių tarybų nustatytą Nenaudojamų žemės sklypų nustatymo tvarką (aprašą) nenaudojamiems sklypams priskirti žemės sklypai), tai mokesčių administratoriui turi būti pateikiamas tokį kriterijų atitinkančių sklypų sąrašas (nurodant sklypų unikalius numerius) arba mokesčių mokėtojų vardinis sąrašas, kai tarifai nustatomi pagal mokesčių mokėtojų kategorijas.

46. Jei pagal savivaldybės tarybos nustatytus tarifus yra taikytini daugiau nei vienas tarifas, taikomas mokesčių mokėtojui palankiausias tarifas, pavyzdžiui:

Savivaldybės taryba nustatė tarifus pagal naudojimo būdus. NTR duomenyse nurodyta, kad sklypui nustatyti 2 naudojimo būdai: gyvenamosios paskirties teritorijos ir komercinės paskirties objektų teritorijos, tačiau kokio dydžio plotą užima atskirai kiekvienas būdas NTR duomenyse nenurodyta. Savivaldybės taryba gyvenamosios paskirties teritorijoms nustatė tarifą – 0,6 procento, o komercinės paskirties objektų teritorijoms – 0,7 procento. Vadinas, apmokestinant šį sklypą, visam sklypui taikomas mokesčio mokėtojui palankiausias tarifas – 0,6 procento.

47. Sklypams, kuriems pagal savivaldybės tarybos pasirinktus kriterijus tarifai nenustatyti, taikomas 0,01 procento mokesčio tarifas.

VIII. ŽEMĖS MOKESTINĖS VERTĖS TAIKYMAS

48. Pagal ŽMĮ 9 straipsnio nuostatas žemės mokestinė vertė yra:

48.1. žemės vidutinė rinkos vertė, apskaičiuota pagal masinio žemės vertinimo metu parengtus žemės verčių žemėlapius (miško žemė nėra žemės mokesčio objektas, todėl vidutinė rinkos vertė skaičiuojama be miško žemės vertės), arba

48.2. žemės vertė, nustatyta atlikus individualų žemės vertinimą (tuo atveju, kai nustatyta žemės vidutinė rinkos vertė skiriasi nuo individualiu žemės vertinimu nustatytos žemės vertės daugiau kaip 20 procentų),

48.3. žemės ūkio paskirties žemės (įskaitant ir mėgėjiškų sodų žemės), **išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas**, vidutinė rinkos vertė arba individualiu vertinimu nustatyta žemės vertė padauginta iš 0,35 koeficiento.

Nuo 2013 m. 0,35 koeficientas taikomas tik žemės ūkio paskirties žemei (įskaitant mėgėjiškų sodų žemę). Kitos paskirties žemei koeficientai netaikomi.

49. Masinis žemės vertinimas žemės vidutinėms rinkos vertėms apskaičiuoti atliekamas ne rečiau kaip kas 5 metai. Nustatytos žemės vidutinės rinkos vertės, apskaičiuojant žemės mokestį, galioja 5 metus (pvz., 2013 m. sausio 1 d. nustatytos žemės vidutinės rinkos vertės galioja 2013–2017 metais).

50. 2013–2016 metų mokestiniais laikotarpiais žemės mokestinė vertė skaičiuojama, taikant šias pereinamojo laikotarpio nuostatas:

50.1. jei 2013 metų mokestiniu laikotarpiu žemės sklypo (įskaitant ir apleistą žemę) 1 aro mokestinė vertė (t. y. vidutinė rinkos vertė arba individualiu vertinimu nustatyta žemės vertė) padidėja, palyginti su 2012 metų mokestiniu laikotarpiu buvusią 1 aro mokestinę vertę, tai iš 2013 m. mokestinės vertės atimama 80 procentų vertės padidėjimo (t. y. 80 procentų skirtumo, kuris susidarė tarp 2013 m. ir 2012 m. mokestinių verčių),

50.2. jei 2014 m. mokestiniu laikotarpiu žemės sklypo (įskaitant ir apleistą žemę) 1 aro mokestinė vertė padidėja, palyginti su 2012 m. mokestiniu laikotarpiu buvusią 1 aro mokestinę vertę, tai iš 2014 m. mokestinės vertės atimama 60 procentų vertės padidėjimo,

50.3. jei 2015 m. mokestiniu laikotarpiu žemės sklypo (įskaitant ir apleistą žemę) 1 aro mokestinė vertė padidėja, palyginti su 2012 m. mokestiniu laikotarpiu buvusią 1 aro mokestinę vertę, tai iš 2015 m. mokestinės vertės atimama 40 procentų vertės padidėjimo,

50.4. jei 2016 m. mokestiniu laikotarpiu žemės sklypo (įskaitant ir apleistą žemę) 1 aro mokestinė vertė padidėja, palyginti su 2012 metų mokestiniu laikotarpiu buvusią 1 aro mokestinę vertę, tai iš 2016 m. mokestinės vertės atimama 20 procentų vertės padidėjimo,

50.5. 2012 m., 2013 m. ir vėlesnių metų mokestiniais laikotarpiais žemės mokestinė vertė skaičiuojama tokia tvarka:

50.5.1. 2012 m. žemės mokestinė vertė buvo skaičiuojama taip: neindeksuota žemės vertė padauginama iš 1,6 (NTR duomenyse yra nurodyta indeksuota vertė), atimamos neapmokestinamų plotų vertės (t. y. miško, bendro naudojimo kelių bei kitų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 3 d. nutarimo Nr. 603 1.1 punkte išvardytų plotų vertės) ir dauginama iš atitinkamo žemės kainos mažinimo koeficiento (iki 2012-12-31 žemės kainos mažinimo koeficientas 0,35 buvo taikomas žemės ūkio paskirties žemei, daugiabučių namų ir gyvenamųjų namų statybos bendrijų, vartotojų kooperatyvų ir kooperatinių bendrovių žemei, o žemės kainos mažinimo koeficientas 0,5 – sodininkų bendrijų ir jų narių sodo sklypų žemei, privačių namų valdų ir žemės sklypų prie daugiabučių namų žemei, taip pat žemės sklypų, naudojamų ūkinei-komercinei ir kitai veiklai, žemei),

50.5.2. 2013–2016 mokestinių metų laikotarpiais žemės mokestinė vertė (lyginama su 2012 m. mokestiniu laikotarpiu) skaičiuojama taip: iš žemės vidutinės rinkos vertės arba individualiu vertinimu nustatytos žemės vertės atimamos ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4–8 punktuose nurodytų neapmokestinamų plotų vertės. Šiame punkte nustatyta tvarka apskaičiuota žemės mokestinė vertė yra tolygi apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinei vertei,

50.5.3. žemės ūkio paskirties žemės (tarp jos ir mėgėjiškų sodų žemės) 50.5.2 punkte nustatyta tvarka apskaičiuota mokestinė vertė dauginama iš koeficiento 0,35. Žemės ūkio paskirties žemėje esančiai apleistai žemei koeficientas 0,35 netaikomas, pavyzdžiui:

3 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypas, kuriame yra 1 ha miško žemės. Tarkim, neindeksuota žemės sklypo vertė yra 3400 Lt, neindeksuota žemės sklypo vertė be miško – 2500 Lt (neindeksuota miško žemės vertė – 900 Lt). Tarkim, 2013 m. 2 ha žemės sklypo mokestinė vertė (t. y. 2013 m. sausio 1 d. nustatyta vidutinė rinkos vertė be miško žemės vertės) yra 15500 litų. Nuotoliniais kartografavimo metodais nustatyta, kad šioje žemėje 1 ha yra apleistos žemės.

2012 m. žemės sklypo mokestinė vertė apskaičiuojama taip:

Neindeksuota žemės sklypo vertė (atėmus miško žemės vertę) dauginama iš žemės kainos indekso 1,6 bei iš žemės ūkio paskirties žemei nustatyto žemės kainos mažinimo koeficiento – 0,35 (jei žemės sklypas būtų žemės ūkio (sodų) ar kitos paskirties, tai būtų taikomas koeficientas – 0,5). **2012 m.** šio sklypo mokestinė vertė yra **1400 Lt** ($2500 \times 1,6 \times 0,35$).

2013 m. žemės sklypo mokestinė vertė apskaičiuojama taip:

1. Apskaičiuojama neapleisto 1 ha žemės sklypo dalies mokestinė vertė: 2 ha sklypo mokestinė vertė dalinama pusiau ir dauginama iš koeficiento 0,35. Neapleisto 1 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypo dalies mokestinė vertė 2712,5 Lt ($15500/2 \times 0,35$).

2. Apskaičiuojama apleisto 1 ha žemės sklypo dalies mokestinė vertė: 2 ha sklypo mokestinė vertė dalinama pusiau, todėl 1 ha apleistos sklypo dalies mokestinė vertė – 7750 Lt ($15500/2$).

3. 2013 m. šio žemės ūkio paskirties sklypo mokestinė vertė yra **10462,5 Lt** ($2712,5 + 7750$).

Mokestinės vertės apskaičiavimas 2013 metais, taikant pereinamojo laikotarpio nuostatas:

2012 m. 1 aro mokestinė vertė 7 Lt ($1400/200$ (arų))

2013 m. 1 aro mokestinė vertė 52,3125 Lt ($10462,5/200$ (arų))

1 aro vertės padidėjimas, palyginus 2013 metus su 2012 metais, yra 45,3125 Lt ($52,3125 - 7$)

0,8 dalis 1 aro vertės padidėjimo – 36,25 Lt ($45,3125 \times 0,8$)

1 aro mokestinė vertė 2013 m., pritaikius pereinamojo laikotarpio nuostatas, – 16,0625 Lt ($52,3125 - 36,25$)

Viso sklypo mokestinė vertė 2013 m., pritaikius pereinamojo laikotarpio nuostatas, – **3212,5 Lt** ($16,0625 \times 200$).

Tuo atveju, kai žemės sklypo plotai 2013 m. ir vėlesnių metų mokestiniais laikotarpiais nesikeičia, palyginti su 2012 m. mokestiniu laikotarpiu, tai pereinamuoju laikotarpiu, skaičiuojant vertės padidėjimą, nebūtina skaičiuoti 1 aro mokestinės vertės padidėjimo. Skaičiuojant 2013 m. mokestinę vertę, pritaikius pereinamojo laikotarpio nuostatas, vertės padidėjimą galima skaičiuoti, palyginus 2012 m. ir 2013 m. apmokestinamo sklypo (dalies) mokestines vertes.

Šiuo atveju būtų **3212,5 Lt** ($10462,5 - (10462,5 \text{ Lt} - 1400 \text{ Lt}) \times 0,8$).

50.5.4. 2017 m. ir vėlesnių mokestinių metų laikotarpiais žemės mokestinė vertė apskaičiuojama analogiškai, kaip ir 50.5.2. punkte nurodytoji žemės mokestinė vertė 2013–2016 mokestinių metų laikotarpiais;

50.5.5. Pereinamuoju laikotarpiu (2013–2016 m.), skaičiuojant mokestinę vertę sodų sklypo žemei, 2012 metais taikomas žemės kainos mažinimo koeficientas 0,50, o nuo 2013 metų – koeficientas 0,35.

IX. SKUNDŲ IR PRAŠYMŲ DĖL ŽEMĖS MOKESTINĖS VERTĖS PATEIKIMO TVARKA

51. Mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su turto vertinimo įmonės (Registrų centro) masiniu žemės vertinimo būdu nustatyta žemės sklypo vidutine rinkos verte (naudojama mokestinei žemės vertei apskaičiuoti), gali pateikti skundą arba prašymą Registrų centrui.

52. Mokesčio mokėtojo skundai dėl Registrų centro nustatytos žemės sklypo vidutinės rinkos vertės (toliau – skundai) teikiami, kai NTR nurodyto žemės sklypo kadastro duomenys yra netikslūs ar yra kitų klaidų, turinčių įtakos vidutinės rinkos vertės apskaičiavimui, siekiant šiuos netikslumus ištaisyti. Skundai Registrų centrui teikiami tokia tvarka:

52.1. skundai Registrų centrui pateikiami vieną kartą per tris mėnesius nuo žemės mokestinės vertės nustatymo pradžios (t. y. nuo žemės sklypų vertinimo masiniu būdu dokumentų įsigaliojimo datos).

2013 m. mokestiniu laikotarpiu skundai Registrų centrui gali būti pateikiami per 6 mėnesius nuo šio mokestinio laikotarpio pradžios, t. y. nuo 2013-01-01 iki 2013-07-01,

52.2. po penkerių metų atlikus naują masinį žemės vertinimą, kurio metu naujai nustatomos žemės vidutinės rinkos vertės mokesčiams skaičiuoti, skundai Registrų centrui dėl nustatytos vidutinės rinkos vertės galės būti teikiami vieną kartą per tris mėnesius nuo naujo žemės sklypų vertinimo masiniu būdu dokumentų įsigaliojimo datos,

52.3. sprendimą dėl skundo Registrų centras turi priimti per du mėnesius nuo skundo gavimo dienos. Įsigaliojus sprendimui, kuriuo patvirtinama patikslinta mokestinė vertė, ši vertė galioja iki kito masinio žemės vertinimo žemės mokestinėms vertėms apskaičiuoti dokumentų įsigaliojimo datos.

53. Mokesčio mokėtojo prašymai žemės mokestine verte laikyti žemės vertę, nustatytą atlikus individualų vertinimą, kartu su šios žemės individualaus vertinimo ataskaita (toliau – prašymas) Registrų centrui teikiami tokia tvarka:

53.1. prašymai Registrų centrui gali būti teikiami kiekvieną mokestinį laikotarpį per 3 mėnesius nuo mokestinio laikotarpio pradžios (kasmet nuo sausio 1 dienos iki kovo 31 dienos). Prašymai gali būti teikiami, neatsižvelgiant į tai, ar mokestiniais metais buvo atliekamas naujas masinis žemės vertinimas, ar ne.

2013 m. mokestiniu laikotarpiu prašymai Registrų centrui teikiami per 6 mėnesius nuo šio mokestinio laikotarpio pradžios, t. y. nuo 2013-01-01 iki 2013-07-01,

53.2. minėtus prašymus Registrų centras turi išnagrinėti ir sprendimus priimti per 3 mėnesius nuo jų gavimo dienos. Tuo mokestiniu laikotarpiu, kai įsigalioja nauji masinio žemės vertinimo dokumentai, prašymai turi būti išnagrinėjami ir sprendimai priimami per 4 mėnesius nuo jų gavimo dienos.

2013 m. tokius prašymus Registrų centras turi išnagrinėti ir sprendimus priimti per 4 mėnesius nuo jų gavimo dienos,

53.3. įsigaliojus Registrų centro sprendimui, kuriuo patvirtinama, kad žemės sklypo mokestine verte laikoma žemės vertė, nustatyta atlikus individualų vertinimą, ši nustatytoji vertė galioja nuo to mokestinio laikotarpio, kurį pateiktas prašymas, pradžios iki kito individualaus vertinimo patvirtinimo ar masinio žemės vertinimo žemės mokestinėms vertėms apskaičiuoti dokumentų įsigaliojimo datos.

X. ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

54. Žemės mokestis apskaičiuojamas, žemės sklypo mokestinei vertei taikant to sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos (nuo 0,01 iki 4 procentų) nustatytą tarifą:

54.1. žemės sklypo mokestinės vertės apskaičiavimas ir taikymas yra išdėstytas šių taisyklių VIII skyriuje „Žemės mokestinės vertės taikymas“,

54.2. tarifus kiekviena savivaldybės taryba savo savivaldybės teritorijoje esantiems žemės sklypams nustato individualiai, vadovaudamasi ŽMĮ 6 straipsnio 3 dalyje nustatytais tarifų nustatymo kriterijais (plačiau apie galimus nustatymo kriterijus išdėstyta šių taisyklių V skyriuje „Žemės mokesčio tarifų taikymas“).

55. Žemės mokestį mokesčio mokėtojams (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims) apskaičiuoja ir suformuoja deklaracijas mokesčių administratorius.

56. Skaičiuojant žemės mokestį, žemės sklypo įsigijimo ar perleidimo data laikoma pagal šių taisyklių 6.1–6.6 punktų nuostatas nustatyta data.

57. Žemės mokesčio mokėtojui formuojama kalendorinių metų deklaracija, kurioje nurodomi visi (Lietuvos Respublikos teritorijoje) žemės mokesčio mokėtojo privačios nuosavybės teise turimi žemės sklypai, jų plotai bei mokestinės vertės, taikomų lengvatų vertės, kiti žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingi duomenys ir apskaičiuota žemės mokesčio suma.

58. Pereinamuoju laikotarpiu (2013–2017 metų mokestiniais laikotarpiais) apskaičiuota mokesčio suma už žemės ūkio paskirties žemę (išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemę) visais atvejais neturi viršyti vieno lito už vieną arą (arba 100 litų už 1 ha).

59. Žemės mokestis apskaičiuojamas taip:

59.1. pirmiausia apskaičiuojamas apmokestinamas žemės sklypo plotas: iš bendro sklypo ploto (be miško žemės) atimamas bendro naudojimo kelių užimamas plotas ir kiti ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 4–8 punktuose nurodyti neapmokestinami plotai.

Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse, be bendro sklypo ploto, yra nurodyti ir kiti neapmokestinami žemės plotai (bendro naudojimo kelių užimti plotai ir ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 4–8 punktuose nurodyti neapmokestinami plotai, tai formuojamoje deklaracijoje, nurodant apmokestinamą žemės sklypo (dalies) plotą, tie plotai turi būti atimami. Kai sklypą dalimis yra įsigiję keli savininkai, tai neapmokestinamas sklypo plotas dalinamas proporcingai visiems savininkams, atsižvelgiant į kiekvieno savininko turimą dalį. Kai pagal notarų pateiktus ir į NTR įrašytus duomenis sklypą įsigijusių savininkų dalys nenurodytos, tai žemės sklypo savininkų įsigytų sklypo dalių plotai apskaičiuojami proporcingai jų įsigytoms dalims,

59.2. paskui apskaičiuojama apmokestinamo žemės sklypo (dalies) mokestinė vertė: iš bendros sklypo (be miško žemės) mokestinės vertės atimamos neapmokestinamų žemės plotų vertės (t. y. bendro naudojimo kelių bei ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 4–8 punktuose nurodytų neapmokestinamų plotų vertės), kurias, jei jos nurodytos NTR duomenyse, pateikia Registrų centras.

Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų mokestinės vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama proporcingai apmokestinamo sklypo mokestinei vertei (neapmokestinamas plotas padalinamas iš apmokestinamo ploto ir dauginamas iš apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinės vertės). Todėl, apskaičiuojant galutinę apmokestinamo žemės sklypo (dalies) mokestinę vertę, iš NTR pateiktos bendros sklypo mokestinės vertės (be miško žemės) turi būti atimamos neapmokestinamų žemės plotų (kurių neapmokestinimas nustatytas ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1, 2 bei 4–8 punktuose) pagal šį punktą apskaičiuotos vertės,

59.3. žemės mokesčio suma apskaičiuojama taip:

59.3.1. apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos pagal kriterijus nustatyto tarifo, atitinkančio apmokestinamą sklypą (dalį), bei atimama apskaičiuota atitinkamam sklypui taikomos lengvatos vertė.

2013–2016 metų mokestiniais laikotarpiais apskaičiuojant žemės mokestį, apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinei vertei turi būti taikomos šių taisyklių 50.1–50.4 punktuose išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos,

59.3.2. žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš koeficiento 0,35, paskui dauginama iš sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos pagal ŽMĮ 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus nustatyto tarifo, atitinkančio apmokestinamą sklypą (dalį), ir atimama apskaičiuota atitinkamam sklypui taikomos lengvatos vertė. Koeficientas 0,35 netaikomas žemės ūkio paskirties žemėje esančioms apleistoms žemės ūkio naudmenoms.

2013–2016 metų mokestiniais laikotarpiais žemės ūkio paskirties žemės apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinei vertei turi būti taikomos šių taisyklių 50.1–50.4 punktuose išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos.

2013–2017 metų mokestiniais laikotarpiais turi būti taikoma šių taisyklių 58 punkte išdėstyta pereinamojo laikotarpio nuostata, jog žemės ūkio paskirties žemės mokesčio suma neturi viršyti vieno lito už vieną arą. Pagal šį punktą apskaičiuota žemės ūkio paskirties žemės (išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemę) mokesčio suma dalijama iš tokio žemės sklypo (dalies) apmokestinamo ploto (arais) ir įvertinama, ar vieno aro žemės mokestis viršija vieną litą už arą, ar ne. Jei šio sklypo vieno aro apskaičiuotas mokestis yra didesnis nei vienas litas, tai, apskaičiuojant galutinę žemės ūkio paskirties žemės (išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemę) mokesčio sumą, laikoma, jog vieno aro žemės mokestis yra vienas litas,

59.3.3. apskaičiuojant žemės mokestį apleistam žemės sklypui (ar sklype esančiai apleistos žemės daliai), apmokestinamo apleisto sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos nenaudojamai (apleistai) žemei nustatyto tarifo, atimama apskaičiuota apleistam sklypui (daliai) taikomos lengvatos vertė (jei ji nustatyta). Jei savivaldybės taryba nenaudojamai (apleistai) žemei atskiro tarifo nenustato, tai taikomas pagal kitus kriterijus tam sklypui (kaip neapleistam) nustatytas tarifas.

2013–2016 metų mokestiniais laikotarpiais apskaičiuojant apleisto sklypo (dalies) žemės mokestį, taikomos šių taisyklių 50.1–50.4 punktuose išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos.

Apleistai žemės ūkio paskirties žemei **2013–2017** metų mokestiniais laikotarpiais šių taisyklių 58 punkte išdėstyta pereinamojo laikotarpio nuostata, jog žemės ūkio paskirties žemės mokesčio suma neturi viršyti vieno lito už arą, netaikoma,

59.4. mokesčio mokėtojo žemės sklypui taikomos lengvatos vertė apskaičiuojama taip:

59.4.1. lengvatos taikomos šių taisyklių IV dalyje „Žemės mokesčio lengvatų taikymo eiliškumas“ nustatyta eilės tvarka,

59.4.2. jei turi būti taikoma ūkininko lengvata, t. y. kai atitinkamam sklypui pagal šių taisyklių 26.1–26.14 punktuose nustatytą tvarką priklauso taikyti ūkininko lengvatą, tai ją pritaikius, tam sklypui apskaičiuotas mokestis lygus nuliui,

59.4.3. jei atitinkamam sklypui turi būti taikomas 100 proc. MMK, kai savivaldybės pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį atleidžia nuo žemės mokesčio, tai, pritaikius 100 proc. MMK lengvatą, žemės mokestis lygus nuliui,

59.4.4. jei turi būti taikomas pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį savivaldybės tarybos nustatytas ND Savivaldybės (kuris gali būti nustatomas visiems žemės savininkams, tam tikroms savininkų grupėms, konkrečioms savininkams ar tam tikroms paskirtims), tai, apskaičiuojant šios lengvatos vertę, nustatytas ND Savivaldybės dalinamas iš atitinkamo sklypo (dalies) apmokestinamo ploto ir dauginama iš to apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinės vertės, o paskui iš savivaldybės tarybos nustatyto atitinkamo tarifo (jei sklypas yra žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų), tai pirmiau dauginama iš koeficiento 0,35, o paskui iš tarifo, tačiau jame esančiai apleistai žemei koeficientas 0,35 netaikomas).

Jei ND Savivaldybės nustatytas didesnis nei savininko sklypas, kuriam taikytina ši lengvata, tai, apskaičiuojant šios ND Savivaldybės lengvatos vertę, atitinkamo sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš savivaldybės tarybos nustatyto atitinkamo tarifo (jei sklypas yra žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų), tai pirmiau dauginama iš koeficiento 0,35, o paskui iš tarifo (apleistai žemei koeficientas 0,35 netaikomas),

59.4.5. jei atitinkamo žemės sklypo savininkas yra Remtinas savininkas, kuriam pagal ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą yra nustatyta lengvata (t. y. sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos nustatytas ND), tai šiame punkte nurodytos lengvatos vertė apskaičiuojama analogiškai, kaip nurodyta 59.4.4 punkte.

Kai toks mokesčio mokėtojas turi kelis žemės sklypus skirtingų savivaldybių teritorijose ir turi teisę į ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytą lengvatą, tai apskaičiuojamos visoje Lietuvoje mokesčio mokėtojo turimų žemės sklypų ND vertės ir nustatoma didžiausios vertės lengvata (t. y. kurioje savivaldybėje nustatyto ND apskaičiuotas žemės mokestis būtų didžiausias). Šiuo atveju turi būti įvertintas ir pereinamuoju laikotarpiu (2013–2017 metais) taikytinas žemės ūkio paskirties žemei mokesčio ribojimas – neviršyti vieno lito už arą.

Savininkui nuosavybės teise priklausantys keli žemės sklypai, esantys vienos savivaldybės teritorijoje, kurioje nustatytas vienas ND, laikomi vienu žemės sklypu. Šiuo atveju pirmiausia lengvata pradedama taikyti tam sklypui, kurio apskaičiuotas 1 aro žemės mokestis būtų didžiausias (įvertinus ir žemės ūkio paskirties žemei mokesčio ribojimą – neviršyti vieno lito už arą), paskui ND lengvata taikoma kitiems sklypams (pagal sklypams apskaičiuotus vieno aro žemės mokesčio dydžius, skaičiuojamus mažėjimo tvarka),

59.4.6. jei atitinkamam sklypui žemės mokestis turi būti sumažintas atitinkamu procentu, kurį pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį nustato savivaldybės tarybos, tai tam tikro procento MMK lengvatos vertė apskaičiuojama, apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinę vertę padauginus iš atitinkamo savivaldybės tarybos nustatyto žemės mokesčio tarifo (jei sklypas yra žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų), tai prieš tarifą dauginama iš koeficiento 0,35, tačiau jame esančiai apleistai žemei koeficientas 0,35 netaikomas) ir iš atitinkamo procento MMK,

59.4.7. jei turi būti taikoma pagal ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalį sklypo buvimo vietos savivaldybės tarybos nustatyta MMS (taikoma apmokestinant tik tos savivaldybės teritorijoje turimus žemės sklypus ir kai mokesčio mokėtojo tos savivaldybės teritorijoje visų turimų sklypų apskaičiuotas mokėti žemės mokestis yra lygus ar mažesnis nei šios savivaldybės nustatyta MMS), tai tos savivaldybės teritorijoje esančių sklypų apskaičiuota mokesčio suma prilyginama nuliui,

59.4.8. jei pagal ŽMĮ 8 straipsnio 1 dalies 4 punktą visoje Lietuvos teritorijoje žemės savininko turimų sklypų apskaičiuota mokėti suma (pritaikius jau aukščiau minėtas lengvatas) yra mažesnė ar lygi 5 litams, tai šis savininkas yra atleidžiamas nuo tokio žemės mokesčio sumokėjimo.

60. Apskaičiuojant žemės mokestį, turi būti užpildoma KIT703 formos deklaracija.

61. Žemės mokesčio apmokestinamasis laikotarpis yra kalendoriniai metai.

62. Žemės mokestis turi būti apskaičiuotas, o suformuotos ir patvirtintos deklaracijos įteiktos mokesčio mokėtojams (ne EDS vartotojams – pagal deklaracijų formavimo metu nustatytus deklaracijų siuntimo ar paskiausių gyvenamųjų (buveinių registracijos) vietų adresus, o EDS vartotojams ir mokesčio mokėtojams, kuriems žemės mokesčio mokėti nereikia, – deklaracija pateikiama per EDS) iki kalendorinių metų lapkričio 1 dienos.

63. Mokesčio mokėtojams, turintiems žemės sklypą (sklypus) bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, deklaracijos formuojamos ir įteikiamos vienam iš bendraturčių (dažniausiai pirmajam įrašytam NTR centrinio duomenų banko išrašė). Žemės savininkai, sklypą (sklypo dalį) turintys bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis, laikomi lygiaverčiais savininkais.

64. Mokesčio mokėtojai, turintys žemės sklypus bendrosios jungtinės nuosavybės teisėmis ir kiekvienas pageidaujantis gauti atskiras deklaracijas (kuriose būtų įrašyta padalinto

sklypo dalis ir tai sklypo daliai apskaičiuotas žemės mokestis), turi kreiptis į Registrų centrą ir kiekvienas atskirai įregistruoti nuosavybės teises į savo dalis.

65. Deklaracijų įteikimo operacijos atliekamos šių taisyklių 75 punkte nustatyta tvarka.

Jei mokesčio mokėtojo visų turimų žemės sklypų apskaičiuota žemės mokesčio suma nėra didesnė kaip 5 Lt, jis pagal Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (Žin., 1992, Nr. [21-612](#)) 8 straipsnio 1 dalies 4 punktą yra atleistas nuo žemės mokesčio sumokėjimo. Deklaracija tokiam mokesčio mokėtojui suformuojama, tačiau neišsiunčiama. Tokios deklaracijos duomenys, kaip ir visų kitų suformuotų deklaracijų, skelbiami VMI prie FM Elektroninio deklaravimo sistemoje (toliau – EDS).

66. Mokesčių administratorius gali tikslinti deklaracijai formuoti naudojamus duomenis (mokesčio lengvatas, gyvenamosios vietos adresus, žemės sklypo savininkus (kai jie pasikeitę), savininkų identifikacinius duomenis (asmens ar įmonės kodus). Mokesčio lengvatų duomenis mokesčių administratorius gali tikslinti ir tada, kai mokesčio mokėtojas pats pateikia duomenų pasikeitimą įrodančius, juridinę galią turinčius dokumentus, pvz., savivaldybių tarybos sprendimą sumažinti žemės mokestį.

67. Mokesčio mokėtojas žemės mokestį privalo sumokėti į vieną iš deklaracijoje nurodytų biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų. Mokestis turi būti sumokėtas iki kalendorinių metų lapkričio 15 dienos (jei lapkričio 15 d. yra poilsio diena, tai iki po lapkričio 15 dienos einančios pirmosios darbo dienos).

68. Žemės mokestis gali būti sumokamas:

68.1. bankų įstaigose (taip pat ir internetu),

68.2. pašto įstaigose,

68.3. per įmokų surinkimo paslaugas teikiančius asmenis,

68.4. gali būti įskaitytas iš kito mokesčio permokos.

XI. DEKLARACIJOS UŽPILDYMAS

69. Žemės mokesčio apskaičiavimo duomenys ir apskaičiuota žemės mokesčio suma turi būti įrašomi į deklaraciją ir į Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos priedą (toliau – deklaracijos priedas).

70. Deklaracijos priedas turi būti užpildomas taip:

70.1. deklaracijos priedo pirmame stulpelyje įrašomi mokesčio mokėtojui priklausančių žemės sklypų eilės numeriai. Sklypų duomenys į deklaracijos priedą surašomi pagal savivaldybės, kurios teritorijoje yra sklypas, kodo skaičiaus didėjimą, t. y. pirmiausiai įrašomi sklypo, kurio savivaldybės kodo skaičius mažiausias, duomenys, paskui įrašomi didesnę savivaldybės kodo skaičių turinčio sklypo duomenys, paskiausiai įrašomi didžiausią savivaldybės kodo skaičių turinčio sklypo duomenys. Kai mokesčio mokėtojas vienoje savivaldybėje turi kelis sklypus, tai tos savivaldybės teritorijoje turimi sklypai surašomi abėcėlės tvarka pagal NTR pateiktus sklypo adreso duomenis,

70.2. antrame stulpelyje „Unikalūs sklypo kodas/sklypo dalies numeris“ įrašomas unikalūs sklypo kodas ir sklypo dalies numeris (duomenys įrašomi iš Registrų centro pateiktų duomenų),

70.3. trečiame stulpelyje „Sklypo adresas“ turi būti įrašomas NTR nurodytas žemės sklypo adresas,

70.4. ketvirtame stulpelyje „Bendras sklypo (dalies) plotas (be miško)“ duomenys įrašomi iš Registrų centro pateiktų NTR duomenų (iš bendro ploto atėmus miško žemės plotą),

70.5. penktame stulpelyje „Sklypo (dalies) apmokestinamas plotas“ turi būti įrašomas apskaičiuotas apmokestinamas žemės sklypo plotas (t. y. iš bendro sklypo ploto (be miško) atėmus bendro naudojimo kelių užimamą plotą bei kitus ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 4–8 punktuose nurodytus neapmokestinamus plotus),

70.6. šeštame stulpelyje „Apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė“ turi būti įrašoma apmokestinamo žemės sklypo (dalies) mokestinė vertė, kuri apskaičiuojama iš bendros sklypo (be miško žemės) mokestinės vertės atimant neapmokestinamų žemės plotų vertes (t. y. bendro naudojimo kelių bei ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 4–8 punktuose nurodytų neapmokestinamų plotų vertes).

Žemės ūkio paskirties (įskaitant ir mėgėjiškų sodų) žemei 50.5.2 punkte nustatyta tvarka apskaičiuota apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš koeficiento 0,35. Šis koeficientas netaikomas žemės ūkio paskirties žemei esančiai apleistai žemei.

Duomenis apie bendrą sklypo mokestinę vertę (be miško žemės) pateikia Registrų centras. Jei Registrų centro pateiktuose duomenyse yra nurodytos ŽMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4–8 punktuose nurodytų neapmokestinamų žemės plotų vertės, tai, formuojant deklaraciją ir nurodant apmokestinamo žemės sklypo (sklypo dalies) mokestinę vertę, jos turi būti atimamos.

Kai NTR duomenyse nurodyti tik neapmokestinami plotai, o tų plotų vertės nenurodytos, tai neapmokestinamo ploto vertė apskaičiuojama šių taisyklių 59.2 punkte nustatyta tvarka proporcingai NTR pateiktai bendrai sklypo (jo dalies) mokestinei vertei,

70.7. septintame stulpelyje „Žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) žemei taikomas koeficientas“ įrašomas ŽMĮ 9 straipsnio 4 dalyje nurodytas koeficientas 0,35, kuris taikomas tik žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) žemei, išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas,

70.8. aštuntame stulpelyje „Apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė, įvertinus pereinamojo laikotarpio nuostatas“ įrašoma apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė, įvertinus pereinamojo laikotarpio nuostatas. Šis stulpelis užpildomas 2013–2016 metų mokestiniais laikotarpiais, kuriais taikomos šių taisyklių 50.1–50.4 punktuose išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos (t. y. jei 2013 m. mokestiniu laikotarpiu žemės ploto vieneto (aro) mokestinė vertė padidėja, palyginti su 2012 m. mokestiniu laikotarpiu buvusią mokestinę vertę, tai iš 2013 m. mokestinės vertės atimama 80 procentų vertės padidėjimo (t. y. 80 procentų skirtumo susidariusio tarp 2013 m. mokestiniu laikotarpiu nustatytos mokestinės vertės ir 2012 m. mokestiniu laikotarpiu buvusios mokestinės vertės), 2014 m. mokestiniu laikotarpiu atimama 60 proc. vertės padidėjimo, 2015 m. – 40 procentų, 2016 m. – 20 procentų),

70.9. devintame stulpelyje „Žemės mokesčio tarifas“ turi būti įrašomas pagal ŽMĮ 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus savivaldybės tarybos nustatytas apmokestinamą sklypą atitinkantis žemės mokesčio tarifas,

70.10. dešimtame stulpelyje „Taikomos lengvatos vertė“ įrašoma atitinkamam sklypui taikomos lengvatos vertė, apskaičiuota šių taisyklių 59.4.1–59.4.8 punktuose nustatyta tvarka. Kai atitinkamam sklypui turi būti taikomos kelios lengvatos, tai šiame stulpelyje įrašoma susumuota šių lengvatų vertė,

70.11. vienuoliktame stulpelyje „Apskaičiuota mokesčio suma“ įrašoma žemės mokesčio suma, kuri pereinamuoju 2013–2016 metų mokestiniu laikotarpiu apskaičiuojama taip: 8 stulpelyje nurodyta apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė, įvertinus pereinamojo laikotarpio nuostatas, dauginama iš 9 stulpelyje nurodyto žemės mokesčio tarifo ir atimama 10 stulpelyje nurodyta apskaičiuotos taikomos lengvatos vertė.

2017 ir vėlesnių metų mokestiniais laikotarpiais šiame stulpelyje įrašoma žemės mokesčio suma apskaičiuojama taip: 6 stulpelyje nurodyta apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė dauginama iš 7 stulpelyje nurodyto žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) žemei taikomo koeficiento (jei mokestis skaičiuojamas žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) sklypui), paskui dauginama iš 9 stulpelyje nurodyto žemės mokesčio tarifo ir atimama 10 stulpelyje nurodyta apskaičiuota taikomos lengvatos vertė.

2013–2017 metų mokestiniais laikotarpiais šiame vienuoliktame stulpelyje „Apskaičiuota mokesčio suma“ įrašoma mokesčio suma, įvertinus šių taisyklių 58 punkte išdėstytą pereinamojo laikotarpio nuostatą, jog žemės ūkio paskirties žemės (išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemę) mokesčio suma neturi viršyti vieno lito už vieną arą,

70.12. kai žemės mokestis apskaičiuojamas sklypui, kuriame yra nenaudojamos (apleistos) žemės sklypo dalis, tai deklaracijos priede tokio sklypo žemės mokesčio apskaičiavimas nurodomas, užpildant dvi eilutes: pirmoje eilutėje nurodomi naudojamos (neapleistos) žemės sklypo dalies duomenys ir žemės mokesčio apskaičiavimas, antroje eilutėje nurodomi nenaudojamos (apleistos) sklypo dalies duomenys ir žemės mokesčio apskaičiavimas,

70.13. deklaracijos priedo eilutėje „Iš viso“ nurodomi visų mokesčio mokėtojo nuosavybės teise turimų žemės sklypų susumuoti duomenys (užpildoma 5, 6, 8, 10 ir 11 stulpelių suminė eilutė),

70.14. deklaracijos priedo vienuolikto eilutės stulpelio eilutėje „Iš viso“ įrašoma suapvalinta mokesčio suma (1–49 centai atmetami, o 50–99 centai laikomi litu).

71. Deklaracija užpildoma taip:

71.1. deklaracijos kairėje pusėje įrašomas mokesčio mokėtojo, fizinio asmens, vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas (duomenys imami iš NTR), deklaracijų siuntimo ar paskiausios gyvenamosios vietos (buveinės registracijos) adresas (nurodomas ir pašto kodas) įrašomas pagal šių taisyklių 17 punkto nuostatas,

71.2. deklaracijos dešinėje pusėje įrašomas mokesčių administratoriaus tikslus pavadinimas „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“,

71.3. po deklaracijos pavadinimu esančioje eilutėje „Apskaičiavimo data“ turi būti nurodoma šios deklaracijos patvirtinimo data,

71.4. po deklaracijos pavadinimu, eilutėje „Mokestinis laikotarpis: 20__ m.“, nurodomi kalendoriniai metai, kurių apskaičiuotas mokėtinas žemės mokestis, o eilutėje „Gimimo data, juridinio asmens kodas“ – fizinio asmens gimimo data (gimimo data imama iš MMR (GR), juridinio asmens kodas (iš MMR),

71.5. deklaracija užpildoma taip:

71.5.1. pirmoje eilutėje „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“ įrašoma apskaičiuota žemės mokesčio suma iš deklaracijos priedo suminės eilutės 11 stulpelio,

71.5.2. antroje eilutėje „Mokesčio permokos suma“ nurodoma susidariusi mokesčio permokos suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodyta data,

71.5.3. trečioje eilutėje „Mokesčio nepriemokos suma“ nurodoma susidariusi mokesčio nepriemokos suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodyta data,

71.5.4. ketvirtoje eilutėje „Delspinigių suma“ nurodoma bendra apskaičiuota nesumokėtų (permokėtų) delspinigių suma per visus ankstesnius kalendorinius metus (mokestinius laikotarpius) deklaracijoje nurodyta data. Mokesčio mokėtojo permokėta delspinigių suma deklaracijoje įrašoma su „-“ ženklu,

71.5.5. penktoje eilutėje „Iš viso mokėti (su permoka/nepriemoka, delspinigiais)“ įrašoma galutinė privaloma mokėti suma, kuri apskaičiuojama, iš apskaičiuotos žemės mokesčio sumos (deklaracijos 1 eilutė) atėmus mokesčio permokos sumą (deklaracijos 2 eilutė) ir pridėjus susidariusią mokesčio nepriemokos sumą (deklaracijos 3 eilutė) bei apskaičiuotą (permokėtą) delspinigių sumą (deklaracijos 4 eilutė),

71.6. deklaracijos apačioje pateikiami duomenys mokėjimo nurodymui užpildyti:

71.6.1. įmokos kodas (tiek juridiniams, tiek fiziniams) – 3011,

71.6.2. įmokos gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kodas – 188659752,

71.6.3. gavėjo sąskaitos, bankų rekvizitai – ši informacija nurodoma iš VMI prie FM interneto tinklalapio <http://www.vmi.lt/cms/biudzeto-pajamu-surenkamoji-saskaita>,

71.6.4. mokėtojo (asmens) kodas – jei už žemės savininką žemės mokestį moka kitas asmuo, naudodamasis elektronine bankininkyste, mokėjimo nurodyme jis turi nurodyti žemės savininko asmens kodą,

71.7. deklaracijos lape esančiose pastabose nurodomas žemės mokestį apskaičiavusio specialisto, į kurį mokesčio mokėtojas gali kreiptis dėl iškilusių klausimų (mokesčio nepriemokos, delspinigių ir kitų klausimų), vardas, pavardė, elektroninio pašto adresas, telefono numeris,

71.8. deklaracijos lape esančiose pastabose nurodoma, kur gali kreiptis mokesčio mokėtojas, jei iškilo klausimų dėl duomenų apie apleistą žemę,

71.9. deklaracijos lapo apačioje nurodomas brūkšninis kodas (BAR kodas), skirtas žemės mokesčiui sumokėti per įmokų surinkimo paslaugas teikiančius asmenis,

71.10. nuo euro įvedimo prasidėjusiu mokestiniu laikotarpiu, pagal Nacionalinio euro įvedimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 604 (Žin., 2013, Nr. [73-3670](#)), deklaracijoje mokėtinos (gražintinos) ir kitos sumos nurodomos eurai.

XII. DEKLARACIJOS TIKSLINIMAS

72. Deklaracija gali būti tikslinama penkerius praėjusius kalendorinius metus, pradedant skaičiuoti nuo metų, buvusių prieš tuos kalendorinius metus, kuriais deklaracija tikslinama, pvz., 2013 m. gali būti tikslinamos 2013 m. ir 2008–2012 m. deklaracijos.

73. Žemės mokesčio apskaičiavimo duomenys tikslinami, užpildant tikslinimo formą, kuri užpildoma taip:

73.1. tikslinimo formos kairėje pusėje įrašomas mokesčio mokėtojo, fizinio asmens, vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas šių taisyklių 71.1 punkte nustatyta tvarka,

73.2. tikslinimo formos dešinėje pusėje įrašomas mokesčio administratoriaus tikslus pavadinimas „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“,

73.3. po tikslinimo formos pavadinimu „Žemės mokesčio apskaičiavimo duomenų tikslinimas“ esančioje eilutėje „Perskaiciavimo data“ turi būti nurodoma šios tikslinimo formos patvirtinimo data,

73.4. tikslinimo formos eilutė „Gimimo data (juridinio asmens kodas)“ užpildoma šių taisyklių 71.4 punkte nustatyta tvarka,

73.5. tikslinimo formos pirmame stulpelyje „Mokestinis laikotarpis“ nurodomi mokestiniai metai, už kuriuos perskaiciuojamas žemės mokestis,

73.6. antrame stulpelyje „Apskaiciuota žemės mokesčio suma ankstesnėje deklaracijoje“ nurodoma iki tikslinimo paskutinėje deklaracijoje (ar tikslinimo formoje) buvusi apskaičiuota žemės mokesčio suma,

73.7. trečiame stulpelyje „Žemės mokesčio suma po perskaiciavimo“ nurodoma po duomenų patikslinimo apskaičiuota žemės mokesčio suma,

73.8. ketvirtame stulpelyje „Perskaiciuotos žemės mokesčio sumos skirtumas“ nurodomas trečio ir antro stulpelių skirtumas (jei, perskaiciavus žemės mokestį, susidaro mokesčio permoka (skirtumas įrašytas su „-“ ženklu) ir mokesčio mokėtojas yra sumokėjęs ankstesnėje deklaracijoje priskaičiuotą žemės mokesčio sumą (t. y. visose tikslinimo formos antro laukelio eilutėse nurodytas atitinkamų metų priskaičiuotas žemės mokesčio sumas), tai susidariusi permoka mokesčio mokėtojui, pateikus FR0781 formos prašymą „Grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą)“, grąžinama arba įskaitoma kitam mokesčiui sumokėti. Jei antrame stulpelyje mokesčio suma nenurodyta, tai mokesčio mokėtojas turi mokėti visą ketvirtame stulpelyje nurodytą sumą,

73.9. penktame stulpelyje nurodomos tikslinimo priežastys (pvz., nepritaikytos (neteisingai pritaikytos) lengvatos, po rugsėjo 1 dienos pateiktas savivaldybės sprendimas, sklypo duomenų pakeitimai, neteisingai pritaikytas MMK, paveldėti sklypai ir pan.),

73.10. užpildoma tiek eilučių, už kiek metų tikslinami deklaracijų duomenys (pvz., jei tikslinami 2010 m. ir 2011 m. deklaracijų duomenys, tai pildomos 2 eilutės ir pan.),

73.11. toliau tikslinimo formoje pateikiami duomenys, reikalingi užpildyti mokėjimo nurodymą (įmokos kodas, įmokos gavėjas, įmokos gavėjo kodas, įmokos gavėjo

atsiskaitomosios sąskaitos), kurie įrašomi šių taisyklių 71.6.1–71.6.3 punktuose nustatyta tvarka,

73.12. tikslinimo formos lapo apačioje nurodomas brūkšninis kodas (BAR kodas), skirtas žemės mokesčiui sumokėti per įmokų surinkimo paslaugas teikiančius asmenis,

73.13. nuo euro įvedimo prasidėjusiu mokestiniu laikotarpiu, pagal Nacionalinio euro įvedimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 604, tikslinimo formoje mokėtinos (gražintinos) ir kitos sumos nurodomos eurais.

74. Mokesčio mokėtojo deklaraciją tikslina mokesčių administratorius, kai:

74.1. duomenys neteisingai įrašyti dėl mokesčių administratoriaus klaidos,

74.2. savivaldybių taryba pateikia mokesčių administratoriui patikslintą ar priimtą naują sprendimą dėl lengvatos taikymo (atleidimo nuo žemės mokesčio ar jo sumažinimo) po kalendorinių metų rugsėjo 1 dienos,

74.3. Registrų centras pateikia patikslintus NTR duomenis apie mokesčio mokėtojo privačios nuosavybės teise turimų sklypų plotus, neapmokestinamos žemės plotus (bendro naudojimo kelius ir kt.) ar kitus duomenis,

74.4. mokesčių administratorius nustato neteisingai įrašytus duomenis NTR ir apie tai informuoja Registrų centrą, kuris patikslina duomenis ir juos pateikia VMI prie FM,

74.5. mokesčio mokėtojas pats kreipiasi į mokesčių administratorių ir praneša (telefonu, el. paštu ar paštu) arba pateikia juridinę galią turinčius dokumentus apie tai, kad deklaracijoje įrašyti netikslūs duomenys, tai mokesčių administratorius turi išsiaiškinti netikslių duomenų įrašymo deklaracijoje priežastis ir atitinkamai patikslinti deklaraciją,

74.6. kai duomenys neteisingi dėl mokesčio mokėtojo duomenų neįregistravimo NTR, tai deklaracija patikslinama tada, kai mokesčio mokėtojas juos įregistruoja NTR ir kai NTR pateikia patikslintus duomenis.

XIII. DEKLARACIJOS ĮTEIKIMAS ŽEMĖS MOKESČIO MOKĖTOJUI

75. Deklaracijos mokesčio mokėtojams įteikiamos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (Žin., 2004, Nr. [63-2245](#); toliau –MAĮ) 164 straipsnyje nustatytais dokumentų mokesčio mokėtojui įteikimo būdais:

75.1. siunčiant paštu, patvirtintos pirminės deklaracijos spausdinamos ir mokesčio mokėtojams siunčiamos centralizuotai. Kai tikslinamas didelis deklaracijų skaičius, tai patikslintos formos gali būti siunčiamos centralizuotai,

75.2. tiesiogiai, kai mokesčio mokėtojas pageidauja savo deklaraciją atsiimti pats ir yra pateikęs 77 punkte nustatyta tvarka Prašymą nesiųsti žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos (toliau – Prašymas nesiųsti deklaracijos),

75.3. telekomunikacijų galiniais įrenginiais (EDS deklaracijų ir tikslinimo formų duomenys teikiami visiems mokesčių mokėtojams. Mokesčių mokėtojams, registruotiems EDS vartotojams, kurie per 2 paskutinius metus elektroniniu būdu yra pateikę bent vieną deklaraciją, papildomai paštu deklaracijos nebesiunčiamos),

75.4. viešai paskelbiant, t. y. tais atvejais, kai deklaracijų neįmanoma įteikti 75.1–75.3 punktuose nurodytais būdais (jei mokesčių mokėtojas nėra EDS vartotojas ir neįmanoma nustatyti mokesčio mokėtojo tikslaus gyvenamosios (buveinės) vietos adreso ar dėl adreso neradimo grįžta anksčiau išsiųstos deklaracijos, ar deklaracijos neįteiktos tiesiogiai arba negali būti paskelbtos EDS, nes MM yra užsienietis ir neįregistruotas MMR). Skelbiant viešą pranešimą, kuriame siūloma mokesčio mokėtojui atvykti pas mokesčių administratorių atsiimti deklaracijos, tame pranešime nurodomi gyventojų vardai, pavardės, gimimo datos, o juridinių asmenų – pavadinimai, įmonės kodai.

76. Kai mokesčio mokėtojo deklaruota gyvenamoji vieta yra gyvenamosios apskrities savivaldybė, jo tikslus adresas mokesčių administratoriui nežinomas (mokesčio mokėtojas tikslaus adreso nėra pateikęs mokesčių administratoriui) bei jis nėra EDS vartotojas, tai

mokesčio mokėtojas deklaraciją atsiima pats deklaruotos savivaldybės apskrities valstybinėje mokesčių inspekcijoje (toliau – AVMI).

77. Mokesčių mokėtojas, nesudaręs su VMI dokumentų teikimo elektroniniu būdu sutarties ir pageidaujantis, kad jo vardu suformuota deklaracija jam nebūtų atsiunčiama paštu, nori ją atsiimti atvykęs į savo gyvenamosios (buveinės) vietos AVMI, turi mokesčių administratoriui pateikti rekomenduojamos formos raštišką Prašymą nesiųsti deklaracijos (rekomenduojama prašymo forma pateikta taisyklių priede). Tokie Prašymai nesiųsti deklaracijos galioja tol, kol mokesčio mokėtojas raštiškai neprašo jų panaikinti.

Teritoriniuose skyriuose AVMI darbuotojų priimti tokie Prašymai nesiųsti deklaracijos turi būti nuskenuoti ir pateikti VMI prie FM žemės mokestį skaičiuojantiems specialistams.

78. Mokesčio mokėtojams nesiunčiamos deklaracijos, kai:

78.1. apskaičiuota žemės mokesčio suma yra mažesnė arba lygi 5 litams,

78.2. mokesčio mokėtojas mokesčių administratoriui yra pateikęs taisyklių 77 punkte nustatyta tvarka raštišką Prašymą nesiųsti deklaracijos,

78.3. mokesčių mokėtojas yra EDS vartotojas ir per paskutiniuosius 2 metus yra pateikęs vieną ar daugiau deklaracijų elektroniniu būdu.

79. Mokesčių administratorius suformuoja deklaracijos tikslinimo formas, jas patvirtina, spausdina ir įteikia mokesčio mokėtojui.

80. Dėl adresato neradimo sugrįžusios atgal deklaracijos perduodamos žemės mokestį apskaičiavusiam specialistui, kuris jas mokesčio mokėtojui įteikia pagal MAĮ 164 straipsnio nuostatas.

81. Kai žemės sklypo savininkas miršta:

81.1. iki kalendorinių metų birželio 30 dienos, tai deklaracijos formuojamos ir įteikiamos nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams (kai nėra žinomos įpėdiniams priklausančios žemės sklypų dalys, tai žemės mokestis apskaičiuojamas proporcingai nustatytų įpėdinių skaičiui). Iš nustatytų palikimą priėmusių įpėdinių turi būti išieškomi ir mirusio žemės sklypo savininko žemės mokesčio įsiskolinimai ir iki tokio savininko mirties priskaičiuoti delspinigiai,

81.2. kalendorinių metų liepos 1 dieną ar vėliau ir nėra nustatytų palikimą priėmusių įpėdinių, tai deklaracija formuojama mirusio savininko vardu ir, jei iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nustatomi palikimą priėmę įpėdiniai, deklaracija įteikiama jiems. Prie įteikiamos deklaracijos turi būti pridėdamas informacinis pranešimas, kad palikimą priėmę įpėdiniai atsako už palikėjo įsiskolinimus ir informuojama kokiems nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams ši deklaracija išsiųsta,

81.3. kai palikimas buvo priimtas faktiniu valdymu arba notarui padavus pareiškimą priimti palikimą ir nustatomas tik vienas palikimą priėmęs įpėdinis (kitų nustatyti nepavyksta), tai deklaracija teikiama tam nustatytajam įpėdiniui (žemės mokestį apskaičiavus už visą (visus) palikėjo sklypą (sklypus),

81.4. deklaracijos nustatytiems palikimą priėmusiems įpėdiniams siunčiamos centralizuotai,

81.5. jei per 18 mėnesių po žemės savininko mirties neatsiranda įpėdiniai, tai už žemės mokesčio administravimą atsakingas VMI prie FM darbuotojas turi informuoti paveldėto turto perėmimo procedūromis užsiimančius padalinius, kad būtų pradėdamos vykdyti turto perėmimo procedūros.

82. Informacija mokesčio mokėtojams papildomai teikiama:

82.1. apie deklaracijose apskaičiuotas žemės mokesčio mokėtinas sumas VMI prie FM EDS tinklalapyje (skiltyje „EDS funkcijos“ – „Dokumentų teikimas“ – „Žemės mokesčio deklaracijų duomenys“), Žemės mokesčio apskaičiavimo pažymoje (toliau – pažyma). Pažymoje pateikiama ir tų žemės mokesčio deklaracijų informacija, kuriose apskaičiuota žemės mokesčio suma yra mažesnė arba lygi 5 litams, t. y., kai mokesčio mokėtojai yra atleisti nuo žemės mokesčio mokėjimo (deklaracijoje nurodyta žemės mokesčio suma lygi nuliui),

82.2. bendroji informacija apie žemės mokestį teikiama interneto tinklalapyje www.vmi.lt ir telefonais: 1882 (kai skambinama iš TEO, OMNITEL, BITĖ, TELE2 tinklų) arba 8 700 55 882 (kai skambinama iš kitų tinklų), arba +370 5 255 3190 (kai skambinama iš užsienio), už visus skambučius mokama pagal įprastus tarifus.

Deklaracijos duomenis taip pat galima peržiūrėti, prisijungus prie EDS (skiltyje „EDS funkcijos“ – „Dokumentų teikimas“ – „Žemės mokesčio deklaracijų duomenys“),

82.3. AVMI įvairiomis priemonėmis (žiniasklaida, įvairūs susitikimai, seminarai, AVMI informaciniai standai ir panašiai), kurios turi užtikrinti, kad mokesčių mokėtojai būtų informuoti apie tai, jog deklaracijos nebus siunčiamos nuo žemės mokesčio atleistams mokesčio mokėtojams (t. y., kai apskaičiuota žemės mokesčio suma nebus didesnė kaip 5 litai).

XIV. MOKESČIO IŠIEŠKOJIMAS IR PERMOKŲ GRAŽINIMAS

83. Laiku nesumokėtas žemės mokestis ir apskaičiuoti delspinigiai išieškomi MAĮ nustatyta tvarka.

Mokestinės nepriemokos išieškojimą vykdo VMI prie FM Nepriemokų administravimo departamentas.

Delspinigiai mokesčių mokėtojams skaičiuojami MAĮ nustatyta tvarka. Esant MAĮ nurodytiems pagrindams, mokesčių mokėtojai nuo delspinigių gali būti atleidžiami pagal Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklės, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu VA-144 (Žin., 2004, Nr. [118-4408](#); 2012, Nr. 116-5917), be mokesčio mokėtojo prašymo, jei mokesčių administratorius pats turi pakankamai duomenų ir įrodymų, kurie patvirtina, kad mokesčio mokėtojas nėra kaltas dėl pažeidimo, taip pat ir kitais taisyklėse nurodytais atvejais.

Mokesčio mokėtojas, gavęs tikslinimo formą, atsiųstą po kalendorinių metų lapkričio 15 dienos, žemės mokestį turi sumokėti nedelsdamas. Pagal MAĮ 164 straipsnį dokumentų įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos, nepaisant faktinės dokumentų gavimo dienos.

84. Kai nustatoma, jog mokesčių mokėtojui nebuvo prievolės mokėti žemės mokesčio, tai, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 9 d. įsakymu VA-135 (Žin., 2004, Nr. [109-4117](#); 2009, Nr. [39-1502](#)) patvirtintomis taisyklėmis, deklaracija anuliuojama ir apie tai informuojamas mokesčių mokėtojas.

85. Žemės mokesčio nepriemokų išieškojimas iš asmenų, išvykusių gyventi į užsienį, vykdomas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymu (Žin., 2011, Nr. [81-3958](#)) bei tarptautinėmis sutartimis dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo.

86. Žemės paveldėjimo atveju, kai žemės savininkas miršta kalendorinių metų liepos 1 dieną ar vėliau, tai mokesčių administratorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 5.63 straipsniu, per 3 mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos turi pareikšti savo reikalavimus dėl nesumokėto žemės mokesčio palikimą priėmusiems įpėdiniams, testamentą vykdytojui, palikimo administratoriui arba pateikti teisme ieškinį dėl nesumokėto mokesčio.

87. Sumokėtos per didelės žemės mokesčio sumos MAĮ nustatyta tvarka gali būti gražinamos arba įskaitytos kitiems mokesčiams sumokėti. Šiuo atveju Mokesčio mokėtojas turi pateikti FR0781 formos prašymą „Gražinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą)“.

XV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

88. Žemės mokesčio įmokos turi būti įskaitomos į savivaldybių, kurių teritorijose yra mokesčio mokėtojo žemės sklypai, biudžetą.

89. Asmenys, pažeidę šių taisyklių nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, *Žin.*, 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52

Nr. [VA-57](#), 2013-09-27, *Žin.*, 2013, Nr. 104-5124 (2013-10-03), i. k. 1132055ISAK000VA-57

Žemės mokesčio administravimo taisyklių
priedas
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko
2013 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. VA-57
redakcija)

(Prašymo nesiųsti žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos formos pavyzdys)

(Mokesčio mokėtojo pavadinimas arba vardas ir pavardė, identifikacinis numeris (kodas), gyvenamosios vietos (buveinės) adresas, telefono numeris, elektroninio pašto adresas)

apskrities
valstybinės mokesčių inspekcijos
(Skyriaus pavadinimas) skyriui

**PRAŠYMAS
NESIŪSTI ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJOS**

(Data) Nr. (Registravimo numeris)
(Dokumento sudarymo vieta)

Prašau mano vardu suformuotą Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaraciją paštu man nesiųsti. Patvirtinu, kad minėtas deklaracijas atsiimsiu atvykęs į AVMI (nurodyti AVMI skyrių). Esu įspėtas, kad šis prašymas galioja iki kito rašytinio prašymo pateikimo mokesčių administratoriui.

(Mokesčių mokėtojo parašas)

(Vardas, pavardė)

Prašymą priėmė

(Pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Papildyta priedu:

Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50

Priedo pakeitimai:

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, Žin., 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

Nr. [VA-57](#), 2013-09-27, Žin., 2013, Nr. 104-5124 (2013-10-03), i. k. 1132055ISAK000VA-57

KIT703 forma patvirtinta Valstybinės
mokesčių inspekcijos prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos viršininko
2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. VA-55
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko
2013 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. VA-57
redakcija)

Vardas, pavardė (juridinio asmens
pavadinimas)

Siuntimo adresas

Valstybinė mokesčių inspekcija
prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos

ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJA

Apskaičiavimo data _____

Mokestinis laikotarpis 20__ m.

Gimimo data (juridinio asmens kodas) _____

1.	Apskaičiuota žemės mokesčio suma	
----	----------------------------------	--

Žemės mokesčio permoka / nepriemoka, delspinigiai XXXX-XX-XX		
2.	Mokesčio permokos suma	
3.	Mokesčio nepriemokos suma	
4.	Delspinigių suma	

5.	Iš viso mokėti (su permoka / nepriemoka, delspinigiais)	
----	---	--

Svarbi informacija

1. Žemės mokestį sumokėti _____
(mokėjimo terminas)

2. Duomenys, reikalingi mokėjimo nurodymui užpildyti:

- Įmokos kodas – 3011.

- Gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos,
kodas 188659752.

- Gavėjo sąskaitos, bankų rekvizitai.

- Mokėtojo (asmens) kodas. Jei už žemės savininką žemės mokestį moka kitas asmuo, naudodamasis elektronine bankininkyste, mokėjimo nurodyme jis turi nurodyti žemės savininko asmens kodą.

3. Laiku nesumokėjus žemės mokesčio, už kiekvieną pavėluotą dieną skaičiuojami delspinigiai. Permokėta delspinigių suma įrašoma su minuso (-) ženklu.

4. Išsamesnę informaciją Jums suteiks žemės mokestį apskaičiavęs (-usi) specialistas (-ė)

5. Mokesčių mokėtojas, kuriam deklaracija teikiama paštu, apie pasikeitusį siuntimo adresą turi informuoti anksčiau nurodytą specialistą.

6. Kilus klausimams dėl duomenų apie apleistą žemę, galite kreiptis į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos elektroniniu paštu antanas.pieviskis@nzt.lt ar telefonu (8 5) 200 0288 arba į valstybės įmonę Valstybės žemės fondą elektroniniu paštu apleistoszemes@vzf.lt ar šiais telefonais: (8 5) 261 9434, 8 682 36 302.

7. Bendroji informacija teikiama interneto puslapyje www.vmi.lt ir Mokesčių informacijos centro telefonu 1882. VMI elektroninio deklaravimo sistemos vartotojai reikalingą informaciją gali rasti adresu <http://deklaravimas.vmi.lt>.

8. Toliau pateikiamas brūkšninis kodas, skirtas žemės mokesčiui sumokėti per įmokų surinkimo paslaugas teikiančius asmenis.

||||||| BARKodas |||||

Lapo Nr. _____

Vardas, pavardė (juridinio asmens pavadinimas)

ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJOS PRIEDAS

Eil. Nr.	Unikalus sklypo kodas/sklypo dalies numeris	Sklypo adresas	Bendras sklypo (dalies) plotas (be miško) (ha)	Sklypo (dalies) apmokestinama s plotas (ha)*	Apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė	Žemės ūkio paskirties (įskaitant sodų) žemei taikomas koeficientas	Apmokestinamo sklypo (dalies) mokestinė vertė, įvertinus pereinamojo laikotarpio nuostatas **	Žemės mokesčio tarifas (procentais)	Taikomos lengvatos vertė	Apskaičiuota žemės mokesčio suma*** 8 x 9 - 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Iš viso****										

* Esant nenaudojamam (apleistam) plotui, pirmoje eilutėje įrašomas naudojamos žemės plotas, antroje eilutėje – nenaudojamos (apleistos) žemės plotas.

** Apskaičiuojama, vadovaujantis Žemės mokesčio administravimo taisyklių VIII skyriaus „Žemės mokestinės vertės taikymas“ nuostatomis.

*** 2013–2017 metais apskaičiuota žemės mokesčio suma žemės ūkio paskirties žemei, išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas ir mėgėjų sodo bei sodininkų bendro naudojimo žemę, neviršija vieno lito už vieną arą.

**** Vienuolikto stulpelio „Apskaičiuota žemės mokesčio suma“ eilutėje „Iš viso“ įrašoma pagal Žemės mokesčio administravimo taisyklių 69.14 punkto nuostatas suapvalinta suma.

Formos pakeitimai:

Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, *Žin.*, 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52

Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55

Nr. [VA-100](#), 2010-09-16, *Žin.*, 2010, Nr. 111-5676 (2010-09-21), i. k. 1102055ISAK000VA-100

Nr. [VA-95](#), 2011-09-09, *Žin.*, 2011, Nr. 113-5356 (2011-09-15), i. k. 1112055ISAK000VA-95

Nr. [VA-64](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 74-3869 (2012-06-29); *Žin.*, 2012, Nr. 78-0 (2012-07-04), i. k. 1122055ISAK000VA-64

Nr. [VA-57](#), 2013-09-27, *Žin.*, 2013, Nr. 104-5124 (2013-10-03), i. k. 1132055ISAK000VA-57

KIT716 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko
 2012 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. VA-64
 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko
 2013 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. VA-57 redakcija)

Vardas, pavardė (juridinio asmens pavadinimas)
Siuntimo adresas

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
--

ŽEMĖS MOKESČIO APSKAIČIAVIMO DEKLARACIJOS DUOMENŲ TIKSLINIMAS

Perskaičiavimo data _____

Mokestinis laikotarpis 20__ m.

Gimimo data (juridinio asmens kodas) _____

Mokestinis laikotarpis *	Apskaičiuota žemės mokesčio suma ankstesnėje deklaracijoje	Žemės mokesčio suma po perskaičiavimo	Perskaičiuotos žemės mokesčio sumos skirtumas** (3-2)	Tikslinimo priežastis
1	2	3	4	5

Iš viso mokėti***

--

Svarbi informacija

1. Žemės mokestį sumokėti nedelsiant.
2. Duomenys, reikalingi mokėjimo nurodymui užpildyti:
 - Įmokos kodas – 3011.

- Gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kodas 188659752.
 - Gavėjo sąskaitos, bankų rekvizitai.
 - Mokėtojo (asmens) kodas. Jei už žemės savininką žemės mokestį moka kitas asmuo, naudodamasis elektronine bankininkyste, mokėjimo nurodyme jis turi nurodyti žemės savininko asmens kodą.
3. Nesumokėjus apskaičiuoto patikslinto žemės mokesčio, skaičiuojami delspinigiai.
4. Išsamesnę informaciją Jums suteiks žemės mokestį apskaičiavęs (-usi) specialistas (-ė)

-
5. Bendroji informacija teikiama interneto puslapyje www.vmi.lt ir Mokesčių informacijos centro telefonu 1882. VMI elektroninio deklaravimo sistemos vartotojai reikalingą informaciją gali rasti adresu <http://deklaravimas.vmi.lt>.
6. Toliau pateikiamas brūkšninis kodas, skirtas žemės mokesčiui sumokėti per įmokų surinkimo paslaugas teikiančius asmenis.

||||||| BARKodas |||||

-
- * Mokestis gali būti perskaičiuojamas už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus.
 - ** Jei perskaičiavus žemės mokestį, susidaro skirtumas, kurį reikia grąžinti mokesčių mokėtojui, jis įrašomas su „-“ ženklu.
 - *** Į šią sumą neįskaičiuotas pagal ankstesnes deklaracijas apskaičiuotas sumokėti mokestis (jei iki šios formos gavimo nesumokėjote 2 stulpelyje nurodytos sumos, tai turite sumokėti 3 stulpelyje nurodytą mokesčio sumą).

Papildyta forma:

Nr. [VA-57](#), 2013-09-27, Žin., 2013, Nr. 104-5124 (2013-10-03), i. k. 1132055ISAK000VA-57

Pakeitimai:

1.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas Nr. [VA-52](#), 2007-07-10, Žin., 2007, Nr. 79-3204 (2007-07-17), i. k. 1072055ISAK000VA-52
Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
2.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas Nr. [VA-50](#), 2008-10-03, Žin., 2008, Nr. 116-4438 (2008-10-09), i. k. 1082055ISAK000VA-50
Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
3.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas Nr. [VA-55](#), 2009-08-03, Žin., 2009, Nr. 95-4069 (2009-08-08), i. k. 1092055ISAK000VA-55
Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
4.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas Nr. [VA-100](#), 2010-09-16, Žin., 2010, Nr. 111-5676 (2010-09-21), i. k. 1102055ISAK000VA-100
Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
5.
Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas Nr. [VA-95](#), 2011-09-09, Žin., 2011, Nr. 113-5356 (2011-09-15), i. k. 1112055ISAK000VA-95

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-64](#), 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 74-3869 (2012-06-29); Žin., 2012, Nr. 78-0 (2012-07-04), i. k. 1122055ISAK000VA-64

Dėl Žemės mokesčio apskaičiavimo deklaracijos duomenų tikslinimo KIT716 formos patvirtinimo ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

7.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-57](#), 2013-09-27, Žin., 2013, Nr. 104-5124 (2013-10-03), i. k. 1132055ISAK000VA-57

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. VA-55 "Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo